JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1859. **Zaturdag, 30 Julij.** **N°. 61.**

HOOFD-BUREAU: Te **Batavia** bij H. M. VAN DORP; te **Samarang** bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te **Soerabaija** bij LE ROY & Co.; te **Pasaroean** bij WEIJERMANS & Co.; te **Cheribon** bij BLOK & RUZETTE, te **Tagal** bij Mevr. de Wed. G. M. VAN DORT, te **Madioen** bij G. A. HOGENRAAD, te **Padang** bij H. R. VAN WIJK, Rzn., voor de Buitenbezittingen bij de Agenten der Stoomschepen van den Heer W. CORES DE VRIES en voor **Nederland** bij J. NOORDENDORP, Pypenmarkt te ***Amsterdam.***

Prijs per half jaar voor	*Batavia*	*f* 12,50.
„ „ „ „ „	*Java*	„ 15,—.
„ „ „ „ „	*Buitenbezittingen*	„ 17,50.
„ „ „ „ „	*Nederland*	„ 22,50.

De betaling geschiedt vooruit. — Brieven ***franco.***

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der **Advertentiën** is 50 cents voor de Vijf woorden
Bij eerste of meerdere herhaling 25 „ „ „ „
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behooren twee
BIJVOEGSELS.

Bij besluit van Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal, van 26 Julij 1859 no. 27, is aan John Chaater te Londen, verleend een tot uitsluitende vervaardiging en verkoop der voorwerpen strekkend octrooi (no. 27 van het register) voor den tijd van tien jaren, gerekend van af den dag, op welken de duur van het in Nederland verleend octrooi is ingegaan, op de eerste invoering van eene buiten Nederlandsch Indië geoctrooijeerde uitvinding, bestaande in verbeteringen aan rooster staven.

Civiell Departement.

Ontslagen:

Eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de resident van Tagal, C. F. Boudriot.

Eervol, alsnog wegens vertrek, als lid in het hoog militaire geregtshof van Nederlandsch-Indië, de kapitein-luitenant-ter zee N. baron Ganseb genaamd Tengnagel, thans in Nederland; onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezene diensten.

Eervol, wegens vertrek, als lid, tevens secretaris der subcommissie van onderwijs te Samarang, jhr. C. F. Siberg, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezene diensten.

Benoemd:

Tot Nederlandschen vice-consul te Foochow Foo, in China, de heer A. B. Neilson jr., lid van het Amerikaansche handelshuis Olijphant en Co.

Tot commies op het residentie-kantoor te Sibogha (residentie Tappanoeli), H. J. van der Ven, laatstelijk ambtenaar ter beschikking van den assistent-resident van Benkoelen.

Tot zoutverkoop-pakhuismeester, tevens fungerend algemeen pakhuismeester te Bandjermassing (residentie Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo), de gepensioneerde kapitein van het Nederlandsche leger C. J. Soeters Gosenson.

Tot onderwijzer aan de gouvernements lagere school te Banda, de onderwijzer aan de gouvernements lagere school te Padang Pandjang, H. Obertop.

In dienst gesteld:

Bij 's lands burgerlijke openbare werken, de door Z. M. den Koning benoemde en onlangs uit Nederland aangekomen adspirant-ingenieur dr. G. Uijlenbroek; met bepaling dat hij werkzaam zal zijn onder de bevelen van den eerstaanwezenden ingenieur van den waterstaat in de residentie Batavia en verblijf houden ter hoofdplaats van dien naam.

Magtiging verleend:

Tot het uitreiken aan J. Groneman eener acte van toelating tot het uitoefenen van de genees-, heel- en verloskundige praktijk te Batavia.

Goedgekeurd:

Dat door den Gouverneur van Sumatra's Westkust,

BIJ DE SUBCOMMISSIE VAN ONDERWIJS TE PADANG.

Is Ontslagen:

Eervol, wegens vertrek, als lid, W. Kraft, ingenieur der eerste klasse bij de burgerlijke openbare werken aldaar, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezene diensten.

Is Benoemd:

Tot lid, J. Lion, luitenant-kolonel, militaire commandant der Padangsche benedenlanden.

ADVERTENTIEN.

Postkantoor.
Landmail van Augustus.

De ondergeteekende herinnert bij deze belanghebbenden dat, de eerste mail-stoomer in Aug. den 9den zullende vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op Maandag den 8sten Aug. aanstaande:

a. des avonds te 8 uren, voor Europa, Britsch-Indië, China, enz., enz.

b. des middags ten 1 ure, die voor Banka, Palembang, Billiton en Riouw.

De resident van Batavia brengt bij deze ter kennisse van het algemeen, dat tot de herijking van ellen, maten, gewigten en tonnen, waartoe voor het tweede halfjaar 1859 het merk zal zijn W6., door den wd. ijkmeester Wethmar, in den brandspuitwinkel alhier zal worden gevaceerd, van den 1sten tot en met den 31sten Augustus e. k., Zon- en feestdagen uitgezonderd, van des namiddags 2 tot 5 uren.

Belanghebbenden worden mitsdien uitgenoodigd, om van deze gelegenheid gebruik te maken, zullende na ommekomst van dien termijn, geene ellen, maten, gewigten en tonnen meer ter ijking worden aangenomen, dan tegen betaling van het dubbele ijkgeld, waartoe alsdan door den wd. ijkmeester voornoemd ter gezegde plaatse en ure zal worden gevaceerd, Dingsdag en Vrijdag van iedere week.

Benoodigd ten burele van den resident van Bezoekie:

Een klerk, bekend met de werkzaamheden bij de kas-administratie op een residentiekantoor, op een tractement van *f* 100, en

Een klerk, op een tractement van *f* 65 's maands.

Degenen die voor de vervulling van eene dier betrekkingen wenschen in aanmerking te komen, gelieven met gefrankeerde en eigenhandig geschreven brieven, onder overlegging van certificaten, zich te wenden tot den resident van Bezoeki.

VENDUTIEN.

Op Maandag, den 1 Augustus, voor het commissiehuis van J. Speet.

Op Dingsdag, den 2 Augustus, voor het locaal der weeskamer,

en

à 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van van Slooten, Morgan & Co.

Op Woensdag, den 3 Augustus, voor het commissiehuis van Gebr. Roselje & Co.

en

Op het Heemradenplein, door Cassalette & Co.

Op Donderdag, den 4 Augustus, voor het sterfhuis van wijlen de chinesche vrouw The Pekmo, in de chinesche kamp gang Pasar Glap.

en

à 2 pCt. vendusalaris, op het plein der Javasche Bank door van Slooten, Morgan & Co.

Op Vrijdag, den 5 Augustus, voor het commissiehuis van Cassalette & Co.

en

Op het Heemradenplein, door John Pryce & Co.

Oproeping van Crediteuren.

In de Javasche Courant van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de Agenten der Samarangsche Weeskamer te Tagal, van wijlen de chinezen Tan Hang en Tee Toan.

Door de Agenten der Samarangsche Wees- en Boedelkamer te Soeracarta, van wijlen den chinees Kho O Sing (alias Kho O).

Door den gemagtigde van de Boedelaanvaardster te Soerabaija, van wijlen den heer Gabriël Leopold Oostziek.

Door de Testamentaire Executeuren te Probolingo, van wijlen den chinees Lim Tong.

Aangekomen Vreemdelingen

van den 27 tot en met den 29 Julij 1859.

MARINE HOTEL. A. Gersen, van Cheribon. — E. van Duijn, van de Reede. — Dr. M. C. de Swart, van Idem. — J. W. Kloppers, van Idem. — G. Boers en Echtgenoote, van Batavia.

JAVA HOTEL. J. G. Herklots, van Indramaijoe. — J. H. Bock, van de Reede. — J. F. Boelhouwer, van Batavia. — W. A. J. Kuller, van Soerabaija. — A. J. Kroef, van de Reede. — G. Schuit, van de Reede. — D. van der Hoff, van Indramaijoe. — Kawcin en Familie van de Reede.

Advertentiën.

Getrouwd:

[illegible] W. [illegible]ENS. [illegible] *Lt. der Inf.*

met

A. C. CARELS.

CHERIBON, 18 Julij 1859. (2399)

Getrouwd:

F. W. C. GUISE

met

S. E. NOORDHOORN.

BATAVIA, 23 *Julij* 1859.

Eenige kennisgeving. (2384)

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER *J. Goddeaus*, geboren *Chalot.*

TAGAL, 20 Julij 1859

(2401)

Voorspoedig bevallen van een gezonden ZOON, *C. Stavers*, geliefde echtgenoote van

J. SCHöMERS.

SOERAKARTA, 23 *Julij* 1859. (2420)

Bevallen van eene DOCHTER, *W. E. Akkeringa*, echtgenoote van

SAMARANG, 25 *Julij* 1859. E. FRANK.

Eenige kennisgave. (2405)

Bevallen van een ZOON *J. Belle*, geboren *de Bruin.*

BATAVIA, 27 Julij 1859. (2392)

Bevallen van eene DOCHTER, vrouwe H. T. WARNSINCK, weduwe *J. C. Teengs.*

BATAVIA, 27 *Julij* 1859. (2387)

Bevallen van eene DOCHTER *E. D. A. Rappard, Rutering.* (2388)

Na een aller smartelijkst lijden, overleed heden zacht en kalm aan boord van het barkschip *Ottolina*, zeilende van Hartlepool naar Singapore, op 3°. 19' NB. en 21°. 59' WL., in den ouderdom van bijna 38 jaren, ***Alica Lammerts Tiktak***, innig geliefde echtgenoote van J. J. PRANGE. (2381)

Gezagvoerder van het barkschip *Ottolina.*)

10 Mei 1859. (2381)

Op den 11den Mei overleed te *'s Gravenhage*, vrouwe ***Françoise Jeanne Schlüter***, geboren **van der Niepoort**, diep betreurd door hare ouders en verdere betrekkingen.

J. F. HECKLER.

A. J. HECKLER,

(2360) geb. *Romswinckel.*

Eenige kennisgave.

Na een kortstondig lijden van slechts twee dagen, overleed heden tot bittere smart zijner ouders, ons geliefd eenigst kind, *Wouterina, Louisa*, oud 1 maand en 20 dagen.

W. DE LANOIJ.

W. DE LANOIJ,

geb. *van den Vrijhoef.*

BONTHAIN, 2 *Julij* 1859. (2359)

Overleden *A. L. de Vriese*, geliefde echtgenoot van

B. FEIST.

CHERIBON, 7 *Julij* 1859. (2367)

Heden overleed tot mijne bittere droefheid mijn geliefde Zoon, Dr. ***F. H. Th. Herwig***, in den jeugdigen leeftijd van 28 jaren.

SAMARANG, 7 Julij 1859. Th. JASPERS,

(2378) [illegible]

Heden ontslien tot onze bittere droefheid, onze innig geliefde [illegible] *Virginie Geib*, in den jeugdigen [illegible] van 26 jaren.

Uit aller naam

F. G. J. GEIB.

SAMARANG, 19 Julij 1859. (2377)

Heden overleed tot onze bittere droefheid, onze oudste-ling *Carl August*, in den jeugdigen leeftijd van slechts 2 maanden en 25 dagen.

SALATIGA, 20 *Julij* 1809. E. A. HAASE.

2416 E. C. A. F. C. HAASE.

VENDUTIE

Op Maandag den 1sten Augustus 1859,

voor het Commissiehuis

van

J. SPEET,

à 4 en 6 pCt. Vendusalaris,

van **Wagens, Paarden, Kasten, Tafels, Stoelen, Jagtgeweren,**

twee fraaije gouden Horologiën,

Kleedingstukken,

2 span Wagenpaarden, pleeten tuigen, enz.

Om elf uren zal het **Chinesche Bruids Tooisel** van **Goud** en **Juwelen**, dat op de veiling [illegible]

f 18,500

is opgehouden,

alsnu **stuk** voor **stuk** afzonderlijk worden verkocht en inmiddels dagelijks te zien zijn.

Het geheel bestaat uit ***Drie-en-Twintig koopen***, zijnde van **No. 1** tot **23**; waarvan de belangrijkste voorwerpen zijn:

No. **11. Twee gouden Armbanden**, wegende circa 7 reaal van Dukaten goud en geheel bezet met Diamanten.

» **12. Een paar groote Diamanten oorhangers.**

» **13. Een Diamanten Haarkam.**

» **14. Twintig Diamanten Knoopen in goud gevat.**

» **16. Acht-en-twintig Diamanten Haarbloemen** (kombang goijang).

» **18. Een massief gouden Siriedoos**, wegende 16 reaal, geheel versierd met Diamanten.

» **21. Een stel Brillanten Knoopen** van circa $2^1/_2$ kt. per stuk.

Op deze Vendutie

zullen mede worden verkocht:

TWEE PAAR ALLERFRAAISTE BRILLANTE

GIWANGS,

van circa 8 karaat,

zuiver wit, zonder eenige fouten en rond van vorm.

[illegible] Uithoofde van de groote hoeveelheid goederen zal de Vendutie ***ten 9 ure precies***, [illegible] ***preciosa's*** ten elf uur worden verkocht.

Op de Vendutie

van Maandag, den 1sten Augustus,
bij
J. SPEET,
zal worden verkocht:
Eene zeer fraaije Europeesche
Kindertentwagen,
met twee banken, welke met Één of twee PAARDEN kan worden gebruikt.
Eene fraaije
HANDCHAIS
voor Één of twee Paarden met Patent Assen, Engelsche Veeren en Kapleder, en met groen Laken bekleed.
Een span fraaije zwarte

WAGEN-PAARDEN,
van 4 voet 2 duim.
Een nieuwe

BENDY,
met Engelsche **Veeren** en patent **As.**
Voorts nog:
50 picols Inl. TABAK, en
5 〃 Chin. Ruwe ZIJDE. (2395)

OP DE VENDUTIE
van Maandag den 1sten Augustus
voor het Commissiehuis van
J. SPEET,
zal ZONDER RESERVE *worden verkocht:*
2 KN. ENGELSCH LINNEN DAMASTEN,
TAFELLAKENS EN SERVETTEN,
in kleine kavelingen.
EEN KIST MANSSOKKEN, en
40 *stukken Supra fijn* ORLEANS,
Alsmede:
50/₂ kistjes
MANILLA SIGAREN,
van beste qualiteit. (2380)

Op de Vendutie
van Maandag, den 1sten Augustus,
voor het Commissiehuis van
J. SPEET,
zal mede worden verkocht:
10 *balen, min of meer beschadigde*
GOENIE ZAKKEN. (2394)

Vendutie
Dingsdag, 2 Augustus 1859,
à 4 pCt. Vendusalaris,
voor het commissiehuis van
VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.
van diverse Lijnwaden, Provisien, Dranken,
en ten 11 ure precies:
VAN 8 OPSTALLEN
staande op *Meester-Cornelis*, toebehoorende tot den boedel van wijlen de kapitein der Chinezen ONG BOENHIAN, krachtens acte gepasseerd voor den Notaris *J. J. Mynssen*, dd. 15 December 1846. No. 83.
(2369)

OP DE VENDUTIE
van Dingsdag, 2 Augustus 1859,
zullen almede worden verkocht,

J.K. 763 766	2 kisten	6/4 ongebl.	Calicots.
755 747 782	3 〃	5/4 〃	〃
	9 〃	5/4 Madapollams.	
[illegible]	5 〃	6/4	
	3 〃	7/4 〃	
B. v. L. K & C 386/405	20 Balen	Adrianopel roode garens ex Macao.	
H. v. L. & C. 341/48	8 kisten	6/4 Calicots ex Anthonia Petronella.	

(2421) VAN SLOOTEN, MORGAN EN Co.

VENDUTIE
Op Woensdag 3 Augustus 1859,
voor het Commissiehuis
van
GEBR. ROSELJE & CO.
van **Boter, Kramerijen, Aardewerk, IJzerwerk,** fijn wit **Katoen,** in stukken van 56 el, gebleekt **Linnen, Tafel-** en **servetgoed etc,**
voorts
fraaije spiegels,
van verschillende demensien,
IJZEREN KEUKEN GEREEDSCHAPPEN,
35 Balen Adrianopel ROOD GAREN, min of meer door zeewater beschadigd,
2 Bascules, IJskisten etc.
(2423)

OP DE VENDUTIE
van Woensdag 3 Augustus a. s. zullen mede worden verkocht,
voor Rekening van wie zulk zal blijken aantegaan:
ETK PZ **no. 316/19, 4 kisten 6/4 ruwe Calicots,**
beschadigd aangebragt van Nederland. per Macao.
(2424) GEBRS. ROSELJE EN Co.

HOUT-VENDUTIE
Op Donderdag, 3 Augustus op het Heemradenplein
door
CASSALETTE & CO.,
van
BALKEN
van
VERSCHILLENDE DIMENSIEN.
(2431)

VENDUTIE
Donderdag, 4 Augustus 1859.
à 2 pCt. Vendusalaris.
OP HET PLEIN DER JAVASCHE BANK,
door
VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.
van

140 bijzonder fraaije en groote
TIMORESCHE
PAARDEN.
van heden af op voornoemd plein te bezigtigen.
(2409)

VENDUTIE
Op Donderdag, den 4den Augustus 1859,
voor het Sterfhuis van wijlen de Chinesche vrouw
THE PEKNIO,
in de Chinesche Kamp, Gang Passar Glap,
van **Huismeubelen, Goud-** en **Zilverwerken, Brillanten-** en **Diamanten,** enz. enz. (2382)

VENDUTIE
op Vrijdag den 5den Augustus aanstaande,
voor het commissiehuis van
CASSALETTE & CO.,
van
JAPANSCHE MARTEVANEN,
Stopflesschen in diverse dimensiën, Europeesch Kapleder, Dameshoeden en diverse andere Modeartikelen.
VOORTS:
15 corgies **Zijden batik Sarongs en Slendangs.**
1 kist **Kanten en Tullen.**
1 〃 **Bukskin.**
100 vaatjes **puike Boter,** pas aangebragt.
30 mandjes **Geraffineerde Suiker.**
en voor rekening van wien zulks moge aangaan:
van **P** 20 balen **rood Garen.**
CHS 6 kisten **witte Shirtings.**
min of meer door ZEEWATER beschadigd. (2430)

HOUT-VENDUTIE.
Op Vrijdag, den 5den Augustus 1859,
op het Heemradenplein, door
JOHN PRYCE & CO.,
à 2 pCt. Vendusalaris,
van groote en kleine
Djattie Houten Balken.
(2414)

OP DE VENDUTIE
van 5 *Augustus*
zullen nog worden verkocht
3 Elegante Europesche mylord's
1 Span Tuigen.
pas aangebragt en vervaardigd in de fabriek van **S. Lehman,** te *Rotterdam.* (2428)
CASSALETTE en Co.

VENDUTIE
te *Kalang-Sarie,* residentie *Krawang.*
Op Woensdag, den 10 Augustus 1859,
voor het Sterfhuis van wijlen den Heer
G. SILLEM,
van een zoo goed als nieuwen INBOEDEL,
bestaande uit:

Spiegels, Schilderijen, Hang- en Tafellampen, Stoelen, Kasten, Canapés, IJzeren Ledikanten, Tafels, Rottingmatten, Pleet-, Glas-, Porceleinen Aardewerk, 2 Geweren, 1 kist Revolver. 4000 Manilla Sigaren, VOORTS NOG: een Handchais, een span goed gedresseerde Wagenpaarden, twee Rijpaarden, Wagentuigen en Zadel, etc.

(2427)

VENDUTIE
op Woensdag, den 10 Augustus 1859,
zullen de Ondergeteekenden voor rekening van belanghebbenden aan de meestbiedende publiek verkoopen:
Het alhier ter Reede liggende
Ned. Schip

VIJF GEBROEDERS,
groot 465 gemeten lasten.
Het schip met deszelfs **masten, Stengen** en verdere **rondhouten, zeilen, staand en loopend tuig, ankers, kettingen** en verdere **Inventaris**
zal in één Koop worden opgeveild.
Dagelijks kan het schip bezigtigd worden, naauwkeurig gespecifieerde Inventarissen zijn op aanvrage bij de Ondergeteekenden verkrijgbaar, terwijl nadere informatien te bekomen zijn, bij de Agenten de Heeren **H. Kopersmit & Co. alhier,** te **Samarang** en te **Sourabaija.**
(2405) GEBRS. ROSELJE EN Co.

Op een nader te bepalen dag
zullen de Ondergeteekenden publiek verkoopen voor Rekening van belanghebbenden,
de Engelsche Brik

ENTERPRIZE,
groot 228 tonnen,
gevoerd door kapitein HEIGHO.
Nadere informatiën te bekomen bij de Heeren **Maclaine, Watson & Co.** of bij
(2375) JOHN PRYCE EN Co.

In den loop der maand *Augustus*, zullen in publieke veiling verkocht worden de ondervolgende Effecten:

27 Aandeelen in de Javasche-Bank
2 " " " Assurantie Maatschappij „Ned. Lloijd"
15 " " " Maatschappij van Mijn-Ontginning in Ned. Indië
1 Aandeel Gadok
3 Aandeelen Zeemanshuis te Amsterdam
25 Obligaties der Loge de Ster in 't Oosten
2 Aandeelen Bataviaasch Tooneel
1 Aandeel " Prauwveer
8 Aandeelen Nederlandsch-Indische Escompto-Maatschappij.

(2400) TIEDEMAN & VAN KERCHEM qq.

Prodeo. In den jare 1800 negen-en-vijftig, den zeven en-twintigsten April, ten verzoeke van Mr. *Charles Jean François Mirandolle*, advocaat en procureur bij den Raad van Justitie te Samarang, agerende voor *Johanna Geertruida Jacobez*, zonder beroep, echtgenoote van *Franciscus Dumont*, wonende te Samarang, domicilie stellende ten kantore van genoemden procureur in de Hogendorpstroomstraat alhier, No. 353, en uit kracht van het verlof door den Raad van Justitie te Samarang, bij dispositie van den zestienden April 1800 negen-en-vijftig, op het daartoe door de eischeresse gedaan verzoek verleend.

Heb ik *Abraham Pijl*, deurwaarder bij den Raad van Justitie te Samarang en aldaar woonachtig,

Ten eerstenmale

Gedagvaard:

Franciscus Dumont, gepensioneerd onder-officier, laatst gewoond hebbende te Samarang, doch thans afwezig, gevolgelijk mijn exploit doende, bij aanplakking aan de voorname deur der vergaderzaal van den Raad van Justitie te Samarang, terwijl een tweede afschrift van dit exploit aan den ingang van het residentie kantoor te Samarang zal worden aangeplakt, alsmede door overgifte van een afschrift van dit exploit aan het Openbaar Ministerie van gemelden Raad, die het oorspronkelijk exploit met gezien heeft geteekend en voorts nog bij plaatsing dezer dagvaarding in de Javasche Courant en de Java-Bode, zijnde de daartoe aangewezen nieuwspapieren.

Om na verloop van drie maanden, zijnde op Woensdag, den tienden Augustus 1800 negen-en-vijftig te negen uren te verschijnen ter openbare teregtzitting van den Raad van Justitie te Samarang, gehouden wordende in het daartoe bestemde locaal binnen dezelve stad.

Ten einde:

Aangezien op den 29sten Januarij 1855 de gedaagde bij eenen hoogen waterstand in den chineschen kamp alhier, in het water is gevallen en spoorloos verdwenen is.

Aangezien uit het proces-verbaal van den Adsistent Resident voor de Policie alhier, dd. 2 Februarij 1855, blijkt, dat er alle reden bestaat om te veronderstellen, dat de gedaagde bij die gelegenheid verdronken is.

Aangezien er sedert den dag, waarop de gedaagde verdwenen is, meer dan drie jaar verloopen zijn (art. 467 Burgerlijk Wetboek (Staatsblad 1856, No. 82).

Aangezien de eischeresse belang heeft, dat in dezen stand van zaken bij geregtelijk gewijsde het vermoedelijk overlijden van den gedaagde worde uitgesproken.

Mitsdien aan gemelden Raad, hetzij in persoon, hetzij door iemand van zijnentwege van zijn aanwezen te doen blijken, onder aanzegging, dat ingeval noch de gedaagde, noch iemand van zijnentwege op deze dagvaarding mogt opkomen en alzoo niet behoorlijk van zijn aanwezen mogt blijken, door de eischeresse zal worden geconcludeerd, dat haar zal worden verleend acte, en tevens verlof tot het doen van eene dergelijke dagvaarding.

En heb ik deurwaarder exploit doende en afschrift gelaten als boven.

(w. g.) AM. PIJL.

Voor copij conform:
MIRANDOLDE.

Gezien en afschrift overgenomen.

SAMARANG, 27 April 1859.

De Officier van Justitie bij den Raad van Justitie te Samarang,
(w. g.) U. J. HUBER NOODT.

Verkrijgbaar:

MILITAIRE VERSIERSELEN;

ook kunnen EPAULETTEN en FOURAGÈRES van rang worden veranderd, alsook bijzonder mooi worden schoongemaakt; zoomede **GOUDEN en ZILVEREN BORDUURSELS.**

Tevens worden vervaardigd alle soorten van *KOORDEN, KWASTEN, FRANJES*, KNOOPZIJDE, BEURS-GARNITUREN, etc.

bij L. KUIJK,
Passementwerker.
Batavia.

(2407)

Een fraaije Engelsche

BROUGHAM,

een VIS à VIS, en een TENT-WAGEN,

HANDCHAIS

en verscheidene

REISWAGENS.

(à contant.)

(2440) ABEELEN, DENNISSON & Co.

MILITAIRE SOCIETEIT CONCORDIA.

THÉ-DANSANT

Op Zaturdag, 6 Augustus a. s.

Namens de Directie.
De Secretaris,
(2425) BRUGMAN.

SPAARBANK.

Zitdagen 3 en 17 Augustus. (2364

A VENDRE

Chez les soussignés les articles ci-après importés de Bordeaux par le Navire Français

„LA ROSE"

Capitaine **Chavannes.**

25 Futailles d'Eau de Vie d'Armagnac Fin Rassis
100 Caisses de 12 bouteilles Vinaigre Clarisié.
4 Tierçons » » » »
25 Caisses de 12 & 24/2 bouteilles Champagne B. & F. Perrier.
25 Caisses de 12 & 24/2 bouteilles Champagne Jacquesson.
400 Caisses de 12 bouteilles Cognac **John Alberty.**
75 Caisses de 12 & 24 bllts Vin rouge d'Hermitage.
25 » » » » de Bourgogne Chambertin.
25 Caisses de 12 & 24 blles Vin rouge de Bourgogne Beaune.
25 Caisses de 12 & 24 b'lles Vin rouge blanc Bourgogne Mousseux.
400 Caisses de 12 bouteilles Eau de Vie Fine, Campagne Cognac, Etiquettes Imperiales
50 Caisses de 1400 bouchons Surfins de 20 lignes.
125 Caisses de 12 bouteilles fruits au Jus.
25 Caisses de 12 litres Absinthe Suisse.
8 Caisses de 12 litres Kirschen-Wasser.
6 Caisses de 48 Pobans prunes d'Ente 1er Choix.
5 Caisses Ensemble 50,000 Capsules de Bouteilles.
100 Caisses de 12 bouteilles Sirops Assortis.
30 Caisses de 12 bouteilles Sirop d'Orgeat.
10 Caisses de 12 flacons Canés Marasquin & Rosolio.
10 Caisses de 12 flacons Geleés Assorties.
10 Caisses de 12 pots Porcelaine décorée Gelées assorties.
30 Caisses de 12 bouteilles Liqueurs assorties; Anisette, Noyau, Garus Scubac, Eau de Rose, Parfait-Amour.
10 Caisses Bonbons Assortis.
10 Caisses de 12 flacons Grand modèle Marasquino Fino.
50 Caissons Vermicelle Jaune.
25 Caissons Macaroni Blanc.
4 Caisses Amandes Princesses.
3 Caisses Tomates en 1/8 1/4 et 1/8 de Bouteilles.
50 Caisses de 12/2 Pobans Olives en Saumure.
20 Caisses de 12/2 » Câpres au Vinaigre.
40 Barils Farine fine Etuvée de la Marque Coumand fils freres.
50 Caisses de 12 bouteilles Extra Cognac de la Marque Castillon.
4 Barriques Vin Rouge Coslabory médoc 1854.
5 » » » Domaine Hilde Pontac.
3 » » » La Rose.

(2357) L. PLATON & Cie.

Pas ontpakt:

1 PIANO mécanique } uit de Fabriek van
1 ORGUE " } De Bain te *Parijs.*

Spelende diverse airs uit OPERA'S, Chansonettes, **Galops, Valses, Redowa's,** enz.

Van beide ***Instrumenten*** is het Mécanisme beweegbaar en kunnen dezelve ook als gewone Instrumenten worden bespeeld.

(2429) CASSALETTE EN Co.

Pas Ontvangen:

PUIKE HAMMEN

en

rookvleesch,

VERSCHE HARING

en

Keeltjes en Lipjes.

Bij

GEBRS. VEIT

op Passar Pisang en Passar Senin.

(2426)

Ontvangen:

BENGAALSCHE OSSENTONGEN

en

BULTEN IN BLIK.

(2422) JOHN PRYCE EN Co.

ANCIENNE MAISON SEUFFERT

Combet Successeur.

Vient de recevoir directement de Paris, par le navire

LA ROSE,

un grand assortiment de Chaussures pour hommes, dames et enfants: Bottines élastiques, Cracoviennes, Turquoises, Souliers satin blanc et noir, Chevreau doré et noir, Vernis, Satin Français, noeuds pour Chaussures de ville et de bal.

Fabrique de BOTTES d'équitation en tous genres.

(2386)

Asphalt-Vilt,

bij

(2371) JOHN PRYCE & Co.

Fromage Gruyère.

(2362) LEROUX & Co.

MAGAZIJN VAN PIANO'S,

Gang Patjenongang.

DUBRAY & Cie.,

ontvingen eenige PIANO'S van hunne fabriek te *Parijs*, vervaardigd tenbehoeve van het klimaat van Nederl. Indië. Voor derzelve soliditeit staan zij onvoorwaardelijk borg.

Zij verbinden zich hunne ***Piano's***, tegen andere te rwisselen, indien een dezer door gebrek aan soliditeit onbruikbaar werd.

Ruil en verhuur van Piano's. — Reparatie Stemmen. — Muzijk, Muzijkpapier, Instrumenten, Snaren, etc. (1240)

LET WEL.

Aan gezagvoerders van Schepen van **TJILATJAP naar BATAVIA bestemd,** wordt ***f*** **100.**— vracht aangeboden, tot den overvoer eener **Scheepsboot** met toebehooren.

Adres

(2406) KRUIJMEL *te Batavia.*

De procuratie van den Heer A. De Bruijn op nu wijlen den heer J. Tromp, is overgegaan op

(2391) W. MIRMAN.

BOEKHANDEL VAN H. M. VAN DORP,

te Batavia.

Nog disponibel

per mail te ontvangen:

Illustration 1859,

Journal des Demoiselles ed. Paris la plus Complète, avec tapisserie, broderie, musique, Peinture, litterature et modes.

Bibliothèque de Genève.
Revue des deux Mondes.
" Brittannique.

verder ontvangen:

Budding's Reize door O. I. met fraaije platen (aflevering 1, 2, 3 zijnafgeleverd)

Goethe's Faust, Prachtausgabe, 2 Theile in 4to. mit Zeichnungen von **Engelbert Leiberitz. *f* 60.—**

(2397)

WORDT GEVRAAGD

eene Europesche

BONNE of KINDERMEID

ter oppassing van een **kind**, bij eene **familie in de** binnenlanden van Cheribon.

Adres franco Lt. O.

(2358 H. M. VAN DORP.

Wordt gevraagd:

Voor eene landelijke onderneming, tegen behoorlijke zekerheid,

f 50,000.—

Adres lett. Q.

(2415) LANGE EN Co.

KAMERS TE HUUR

bij

(2416) H. MÜTTER. — *Goenong Sahari.*

TE KOOP EEN aangenaam gelegen

BUITENVERBLIJF,

aan de Antjolsche vaart,

waarop een goed WOONHUIS, een groot stuk GROND, beplant met een aanzienlijk aantal KLAPPERBOOMEN, een KOEKRAAL,

alsmede:

Een troep van 30 Koebeesten,

WAARBIJ:

Een fraaije HOLLANDSCHE STIER, eene HOLLANDSCHE MELKGEVENDE KOE, eene dito bezet, en VIER BUFFELS.

Op zeer voordeelige voorwaarden te Koop.

Te bevragen bij

(2412) J. SPEET.

Aan

SUIKER-FABRIKANTEN EN ANDEREN.

GEORGE FLETCHER,

Machinist en Fabrikant van Suikermolens,

te Farnham Place, Gravel Lane, Southwark, London,

Neemt hiermede de vrijheid eerbiedigljk de aandacht van heeren Landeigenaren, hunne Gemagtigden of Administrateurs, en van al degenen, die in eenig opzigt met de **SUIKERBEREIDING** in verband staan, te vestigen op de groote kracht zijner

STOOMMACHINES en SUIKERMOLENS, SAPPOMPEN, CYLINDERS, STOOMKETELS van allerhande soort,

TOEBEHOOR voor MOLENS en RADEREN.

en op hunne voortreffelijkheid boven die, welke over het algemeen gebruikt worden, en hoofdzakelijk op zijnen

Zwaren Vertraagden Suikermolen

"die in staat is tusschen de 65 en 70 pCt. Sap uit het Suikerriet te trekken,"

van welken molen hij de eenige uitvinder is; hebbende hij denzelven in 1837 op het eiland ***Cuba*** ingevoerd, sedert wanneer dezelve op alle ***Britsche, Deensche, Spaansche*** en ***Portugesche Bezittingen*** in algemeenen aftrek is geweest, en steeds de grootste voldoening heeft gegeven.

G. F. die veeljarige practische ondervinding in het vak van MACHINERIEN voor SUIKER-ETABLISSEMENTEN heeft, geeft de verzekering, dat alle orders, waarmede men hem zoude willen vereeren, op eene kunstmatige en keurige wijze zullen uitgevoerd worden.

G. F. maakt hierbij de opmerking, dat zijne Machinerien, wel is waar, op het eerste gezigt, niet goedkoop mogen voorkomen; maar, wanneer kracht, gewigt en hoedanigheid van het werk in aanmerking worden genomen, zal de prijs per ton goedkooper gevonden worden dan van eenigen anderen maker, en hij voegt hierbij verder, dat al degenen, die eenige praktische ondervinding in Machineriën voor Suiker-Fabrieken hebben gehad, wel bewust zijn, dat dikwijls groote moeijelijkheden en zware verliezen ontstaan zijn uit het aanwenden van goedkoope en slechte Machineriën. Daar van daan de wenschelijkheid om sterke, doeltreffende en zeer geschikte Machineriën te hebben, zoo als **G. F.** gewoon is aan zijne veelvuldige vrienden in de bovengenoemde plaatsen te leveren. Ten slotte, oordeelt **G. F.** het hier, om de belangrijkheid van het onderwerp eene geschikte plaats bekend te stellen, dat hij het zich tot eenen algemeenen regel gemaakt heeft, om alles in zijne fabriek af te werken, zoodat er niets meer overblijft dan de stukken in elkander te zetten.

LONDON, 1 April 1859. (2354)

PHOENIX FIRE OFFICE.

Gevestigd te LONDEN sedert 1782.

ONGELIMITEERD KAPITAAL.

De ondergeteekenden, Agenten dezer Maatschappij, blijven voortdurend verzekeringen sluiten tegen Brandschade op **Woon- en Pakhuizen, Meubelen, Koopmansgoederen, enz.,** zoomede op **Suiker-, Koffij- en Thée-Établissementen,** tegen de volgende premiën:

Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen in de Steden, zoomede op Goederen in dezelve . . . . 1 % 's jaars

Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen buiten Steden, en afgezonderd van andere Gebouwen, zoomede op Goederen en Meubelen daarin aanwezig . . ¾ % »

Suiker- en Koffij-Etablissementen.

Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, Producten, Machineriën, Gereedschappen, enz., daarin aanwezig. ⁵/₄ % »

Op Gebouwen van Steen en Hout of van Hout alleen, met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . 1 % »

Op Gebouwen van Hout, met Sirappen gedekt zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . . 1½ % »

Op Schepen liggende op Reeden. . . . 1 % »

E. MOORMANN *&* Co., te *Batavia.*
C. DAMNITZ *&* Co., te *Samarang.*
(2238) P. KERVEL *&* Co., te *Soerabaija.*

NOTHERN ASSURANCE COMPANY.

Opgerigt in 1836.

VOOR BRAND- EN LEVENSVERZEKERINGEN.

Kapitaal 1,295,760 Pd. St.

De ondergeteekenden, Agenten van voornoemde Maatschappij voor **Java** en de omliggende **Nederlandsche Bezittingen**, zijn thans bereid om aan verzoeken ter verzekering gevolg te geven.

MORGAN, MELBOURN en Co., *Batavia.*
MAJOR, MATZEN en Co., *Soerabaija.*
(2239) W. MAJOR en Co., *Passaroeang.*

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY

hebben weder eene wonderbaarlijke genezing bewerkt van *open beenen.* K.... D...., te *Buiksloot,* had sedert acht en twintig jaren open beenen, geheel bedekt met wonden en wild vleesch. Zijne vrienden gaven de hoop op, hem ooit te zien genezen, te meer daar de geneesheeren verklaarden, dat het in zijn gestel lag. Daar hij de uitwerking vernomen had, die de zalf en pillen van Holloway in zulke gevallen voortbrengen, besloot hij dezelven eens te beproeven, en zie! in weinig weken tijds begon hij reeds veel verbetering in zijnen toestand te ondervinden; voorts omtrent drie maanden daarin volhard hebbende, is hij nu volmaakt genezen, na 28 jaren kreupel te zijn geweest en onherstelbaar te hebben geschenen.

De prijzen dezer Zalf en Pillen zijn als volgt:
Doosjes pillen à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.
Potjes zalf à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.

Te Batavia	bij	S. B. van Kleeff & Co.
» Banjoemaas	»	M. S. Cheriman.
» Poerworedjo	»	F. Neumann.
» Soeracarta	»	W. Veldman.
» Djocjocarta	»	Buijn *&* Co.
» Salatiga	»	F. Kruthoffer.
» Tagal	»	Wed. Dort.
» Cheribon	»	W. Galistan.
» Cheribon	»	M. Blok,
» Samarang	»	H. L. de Lyon, de Groot, Kolff, *&* Co. en bij

de hoofdagenten Soesman & Co. (2404)

BOEKBINDERIJ

EN

KANTOORHANDEL.

van

J. GESELSCHAP,
(2395) *Kali Besaar.*

BOEKHANDEL

G. Kolff & Co., te Batavia.

Ontvangen:

BERNOUILLI'S, Vademecum voor Bouw- en Werktuigkunde . . . . *f* 8.—
BOURNE, Leerboek over het Stoomwerktuig. » 10.—
SCHOLL, Gids voor Machinisten. . . » 12.—
DE LAUNAY, Mechanica. 2e druk. . » 10.—
GIRARDIN, Scheikunde. . . . . . . » 15.—
NUT VAN 'T ALGEMEEN, Handleiding tot de kennis der Natuur. . . . . . » 8.—
LEERBOEK der Warenkennis. . . . » 7.—

Al deze werken zijn Net gebonden.

STORM BUIJSING. Waterbouwkunde, 2 dln. met atlas. . . . . » 60.—
(2419)

SCHRIJFBEHOEFTEN,

in goed gesorteerde kisten, superieure kwaliteit, in evenredigheid der behoeften voor

Residenten, Controleurs en andere Ambtenaren, Fabricanten en Landheeren;

Een **Inhoudsopgave** wordt des verlangende franco toegezonden.

H. M. VAN DORP.
Batavia 1859. (2396)

DE ZES REGERINGS-REGLEMENTEN

VAN

Nederlandsch-Indie,

van 1815, 1818, 1827, 1830, 1836, 1854,

met verwijzing naar de gelijkluidende artikels.

Prijs f 3.— franco f 4.—

Te bekomen bij H. M. VAN DORP.
BATAVIA, 1859. (2402)

Ontvangen:

NIEUWE GUITAR- EN VIOOL-SNAREN,

in blikken doozen en los.

ZIJDEN QUINTEN,

Viool-Snaren, Zilveren op roode zijde.

H. M. VAN DORP.
Batavia, 1859. (2361)

STALEN PENNEN,

van Gillott, Mitchell,

en anderen, letters **M. D. G. N.**

Plume a reservoir.

Best correspondence pen, Plume Monchecourt, Henry pens, Myer's Axissaris pen en meer bekende soorten, bij partijen voor

zeer billijke prijzen.

BATAVIA. H. M. VAN DORP.
(2398)

VERGULDE EN PALISANDERHOUTEN

Ovale en vierkante

SCHILDERIJ-LIJSTEN

gemaakt voorhanden, worden van alle afmetingen vervaardigd en met glas en toebehooren opgemaakt bij

(2418) G. KOLFF EN Co.

Echte Rodgers en Mappins

SCHEERMESSEN EN SCHEERRIEMEN,

Ontvangen bij

(2417) G. KOLFF EN Co.

Geconsigneerden aan order over

AB. N°. 1/24. 24 kisten **Droogerijen** afgeladen te Amsterdam door de Heeren

J. C. BRANDT & ZONEN,

alhier aangebragt per het Ned. Schip ***Nicolaas Witsen,*** kapitein **B. T. STOFFELS,** gelieven zich bekend te maken bij de ondergeteekenden

(2366) B. KOPERSMIT EN Co.

Houders van Cognossementen aan Order over.

B No. ¹/₁₁ 5 kistjes ***Kwikzilver***
» 4 » ***Drogerijen*** door *J. C. Brandt & Zn.*
» 2 » ***Verfwaren***

Alhier van Nederland, aangebragt per Nederl. Schip **BELLATRIX,** Kapt. **A. P. Sandberg,** gelieven zich bekend te stellen bij

de Agenten
(2385) J. CEZARD & Co.

VRACHT EN PASSAGE NAAR SOERABAIJA

met het Nederl. Schip

BULGERSTEIN,

kapt. ***B. Verhagen,***

om spoedig te vertrekken.

Adres bij

(2363) VAN OMMEREN RUEB en Co.

Naar

PONTIANAK EN SINGKAWANG

vertrekt op den 8sten Augustus een der Stoomschepen.

Informatiën bij

(2374) W. CORES DE VRIES.

PASSAGE POUR FRANCE,

Le beau trois-mats Français

LE ST. JEAN,

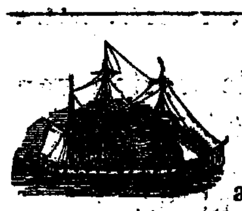
Capt. ***Gillette,***

ayant de vastes et commodes emménagemens, partira pour France, savoir:

de *Pasoeroean,* touchant à *Samarang,* vers la fin du mois d'Août prochain; puis de ce dernier point, touchant à *Batavia,* dans la première quinzaine de Septembre suivant.

S'adresser pour les conditions, à Mrs. W. MAJOR en Co., à *Pasoeroean,* à Mrs. DORREPAAL en Co., *Samarang,* et aux agens à *Batavia*

(2289) J. CEZARD EN Co.

KOSMOPOLIET,

kapt. BOUTEN,

De ondergeteekenden wenschen de aandacht van personen, die voornemens mogten zijn over eenige maanden naar Europa te retourneeren, te vestigen op bovengenoemden bodem, welke tegen het einde van October de reis naar Nederland zal kunnen aanvaarden.

Het snelzeilende vaartuig is hoofdzakelijk voor den overvoer van passagiers ingerigt, en derhalve voorzien van alles wat er toe kan bijdragen, om het verblijf aan boord zoo aangenaam mogelijk te maken.

Van eene goede behandeling kan men zich overtuigd houden, verder beveelt deze Clipper zich bovenal door deszelfs bijzonder vlugge reizen aan.

Na aankomst van dezelve alhier zal de datum van vertrek naar Nederland zoo spoedig mogelijk vastgesteld worden, terwijl inmiddels de teekening der Kajuit alhier, te **Samarang** en te **Soerabaija** ter inzage ligt bij

de Agenten
(2408) B. KOPERSMIT & Co.

EERSTE BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag, 30 Julij 1859, No. 61.

De zaak der Gymnasia in Ned. Indië.

Antwoord aan »De Oostpost."

(Slot.)

Dat er dikwijls veel op de huiselijke opvoeding is aan te merken, dat vele ouders zich niet zoodanig aan hun kroost laten gelegen liggen, als wel moest, ja dat er zijn, die zich Gods grootste gave, kinderen te bezitten, onwaardig betoonen, wie zal dit ontkennen? In zooverre geven wij den heer Wintgens toe, maar wij komen ten sterkste op tegen de bewering, dat het den kinderen, uit gemengde huwelijken gesproten, de zoogenaamde inlandsche kinderen, aan natuurlijken aanleg en vatbaarheid ontbreekt. Wanneer dit het geval was, dan zouden, gelijk de *Oostpost* teregt opmerkt, de inlandsche kinderen idioten zijn. De ondervinding heeft ons geleerd, dat die kinderen bij zorgvuldige opleiding, die in Nederland even noodzakelijk is als hier, even goede vorderingen kunnen maken, als kinderen in Nederland geboren en opgevoed. 't Is waar, men heeft hier veel meer moeite dan in Holland, en de grootste moeijelijkheid heeft men met de taal, en hierin kunnen de ouders veel verbetering aanbrengen, door zooveel mogelijk de kinderen bij zich te houden en hen zoo weinig doenlijk Maleisch te laten spreken.

Wat nu het proefnemen betreft, zoo gelooven wij, dat dit niet noodzakelijk is. Men bezoeke slechts goede lagere en middelbare scholen, en men zal inzien, dat het zeer goed mogelijk is, goed lager en middelbaar onderwijs te geven niet alleen, maar ook om dit met veel vrucht te doen. En als nu dit waar is, en de ondervinding heeft het ons zoodanig leeren kennen, dan begrijpen wij niet, waarom men ook geen oude talen, physica en dergelijke hoogere wetenschappen met vrucht onderwijzen zou. Was het vroegere instituut te Herwijnen op goede grondslagen gevestigd geweest, had men er een gouvernements inrigting van middelbaar onderwijs van gemaakt, en was de directeur dier inrigting iemand geweest, die hart had voor de zaak, dan zou het bewijs geleverd zijn, dat goede inrigtingen voor onderwijs in Indië goede vruchten afwerpen.

Daarom achten wij proefnemingen in deze zaak voor bepaald overbodig en we zouden er volstrekt geen bezwaar in zien, der drie hoofdplaatsen van Java tegelijk een gymnasium te schenken.

En wat nu de tractementen van ambtenaren op buitenposten aanbelangt, daaromtrent gelooven wij, dat deze hun beter zullen toelaten, hunne kinderen naar een gouvernements gymnasium, dan naar Nederland te zenden.

Tot hiertoe hadden wij de beschouwingen met genoegen gelezen, doch nu komt er iets, dat ons minder gunstige gedachten van den tot dusverre zoo humanen schrijver doet opvatten. Het geheele stuk door heeft de schrijver gronden aangegeven voor zijne subjectieve meening, thans begint hij de zaak uit de hoogte te behandelen.

In ons stuk in den Java-Bode hebben wij gezegd, dat wij vooronderstelden, dat de regering het paedagogisch toezigt opgedragen had aan de thans afgetreden Hoofdcommissie van onderwijs — en nog gelooven wij, dat wij, met het oog op de termen in de Javasche Courant van 8 Junij, daartoe redenen hadden — en dat wij die keuze ongelukkig noemden, wijl wij in die commissie de noodige eigenschappen ontkenden, om een goed paedagogisch toezigt uit te oefenen. Dat nu de schrijver in den *Oostpost* dit *dwaas* vindt spijt ons van hem. Wij vinden het integendeel zeer natuurlijk. De respectieve ontwikkeling der leden van de toenmalige Hoofdcommissie — van de tegenwoordige zwijgen wij vooreerst — is niet van zoodanigen aard geweest, dat men bij hen grondige kennis van de zaken van onderwijs en opvoeding vooronderstellen kan. En ieder zal ons toegeven, dat deze kennis een wezentlijk vereischte is. Waarom de regering twee commissien voor ééne zaak benoemde, is ons een raadsel. Maar in allen gevalle, wanneer zij, volgens de uitdrukkingen der *Jav. Court.*, de commissie van curatoren benoemde voor het administratief en geldelijk gedeelte, dan moet het toezigt, 't welk de Hoofdcommissie van onderwijs uitoefenen zal, noodwendig een paedagogisch toezigt zijn. En zoude hiervoor geen goede commissie te vormen zijn? Zouden er in geheel Indië niet eenige personen gevonden kunnen worden, die in staat waren, zich van een dergelijke taak met goed gevolg te kwijten?

En nu ten slotte nog een woord over de beschuldiging van een laakbare, satyrische strekking, die in ons stuk heerscht.

Wij hebben daarin, op onze gewone, ronde wijze, onze bedenkingen te kennen gegeven, en op het slot van ons opstel hebben wij een zeker, min of meer verontwaardigd gevoel niet kunnen onderdrukken, dat men hier wederom de onderwijzers- zelven geheel buiten die commissien gelaten had. Wij gelooven dat ieder, die de zaken onpartijdig overweegt, ons geen ongelijk zal geven, wanneer de vernedering, sinds zooveel jaren den onderwijzersstand aangedaan, ons eenigzins hard klinkende woorden in den mond legt. Wil men dit nu ongegronde vitterij noemen en het onder die aanmerkingen brengen, welke op een beschimpende wijze geuit, verbittering provoceren, in 's hemels naam, denken is vrij; maar men geve ons tevens daarbij het bewijs, dat hier geene keuze bestaan zou. Zonder dit, houden wij die bewering voor een magtspreuk.

Onze taak is geëindigd. Geen persoonlijke eigenliefde, maar innige belangstelling in de heilige zaak van opvoeding en onderwijs drong ons, bovenstaande bedenkingen tegen den *Oostpost* ter neer te stellen. Zijn wij warm geweest, 't was liefde voor de zaak, geen vete tegen den schrijver, dien we niet kennen, die ons het deed worden. Is hij, gelijk wij vooronderstellen, door denzelfden geest bezield, dan neme hij onze aanmerkingen als zoodanig op, en mogt hij tegenbedenkingen hebben, dan kunnen wij veilig vertrouwen, dat die tuigen zullen van liefde voor de zaak van volksopvoeding en onderwijs.

Redactie.

BATAVIA.

In ons berigt over het vastraken van de stoomboot *Ambon,* uit het *Pasoeroeansch Nieuws- en Advertentieblad* overgenomen, staat: kapitein *Vogel,* moet zijn: kapitein *Rooseboom.*

Bij de Javasche Courant van heden, is gevoegd een staat van het rijstgewas op Java onder ultimo Junij jl., waaruit blijkt dat deze was:

Zeer gunstig, in de residentien Probolingo en Bezoeki, mitsgaders in de afdeeling Krawang.

Gunstig, in de residentien Batavia, Preanger Regentschappen, Pasoeroean, Madioen en Kediri, terwijl ook de staat in de residentie Kadoe, met uitzondering van eenige mislukte velden in Magelang en Probolingo, als zoodanig wordt opgegeven.

Vrij gunstig, in de residentien Bantam en Rembang, mitsgaders in de afdeeling Banjoewangi; behalve in de afdeeling Grissee, was ook de staat in de residentie Soerabaija zoodanig.

In de residentie Samarang waren 5578 bouws padien 25 bouws tegalvelden, in de afdeelingen Salatiga, Kendal, Glapan en Grobogan, mislukt, zoo ook in de residentie Pekalongan 15,821 bouws padivelden.

De oogst was gunstig afgeloopen in de residentie Tagal, met uitzondering in de afdeeling Pamalang, in de residentie Banjoemaas, mitsgaders in de afdeeling Buitenzorg. In de afdeeling Patjitan was de oogst vrij gunstig, terwijl dit, voor zoo verre de residentie Bagelen beheft, alleen het geval in de afdeeling Ledok was.

Van de residentie Cheribon, Japara en de Vorstenlanden waren geene opgaven ontvangen.

— Men meldt ons het volgende:

Gisteren ochtend, den 29sten dezer, werd, bij het overal maken aan boord van de stoomboot *Tjitarum,* liggende in de Moeara Paggerman, die uitkomt in de Moera baroe, een lijk ontdekt, dat vastgeklemd zat in het stuurboordwiel. Onmiddelijk gaf men daarvan kennis aan het kamponghoofd, doch het was eerst 10 uur, toen het lijk (dat de kapitein tegen het afdrijven had laten vast maken) uit het water werd opgehaald. 't Was het lijk eener nog jeugdige vrouw, die met voorbedachten rade om 't leven was gebragt. De handen en de voeten waren gebonden, en deze laatste tevens met een gewigt steenen bezwaard. Naar gissing kon deze gruweldaad niet langer dan vóór vier dagen geschied zijn en, naar den lagen waterstand te oordeelen, kan de dader niet verre af wezen.

Hoogst waarschijnlijk is ook hier weder jaloezij de oorzaak dezer misdaad. Was dit lijk, waaraan overigens geene kenteekenen van uiterlijk geweld te bespeuren waren, een honderd pas lager afgedreven, dan zou het door de menigte krokodillen, die zich daar ophouden, voorzeker verslonden zijn, en hierdoor ware de mogelijkheid verdwenen, van den dader te ontdekken.

Den 22sten Julij jl. is, aan boord van Z. M. stoomschip *Ardjoeno,* alhier gearriveerd, de gewezen Sultan van Bandjermassing, Tamdjid Illah Alwasjik Bilah met zijne echtgenoot, 22 bijwijven, 9 leden zijner familie en 17 volgelingen. Zijne Hoogheid is met zijn gevolg bz den inlandschen ceremoniemeester alhier gehuisvest.

Bantam. Het Nederlandsche barkschip *Hoop van Capelle,* gezagvoerder Bok, heeft, op den 19den dezer, op een onbekend rif nabij Brabandshoedje gestooten en is, weder los rakende, uit vrees voor zinken op strand gezet.

Van Anjer zijn inmiddels twee sloepen ter adsistentie naar de plaats van het ongeluk afgezonden, terwijl aan den Schout-bij-nacht, commandant van Z. M. zeemagt in O. I., en den resident van Batavia, per telegraaf, van dit voorval mededeeling is gedaan, met verzoek om praauwen en een stoomschip tot hulp te zenden.

Benkoelen. Ten vervolge van het voorkomende in ons nommer van 16 Maart ll., zijn wij thans in de gelegenheid het onderstaande medetedeelen:

Nadat in de maand December van het vorige jaar, onder nadere goedkeuring des Konings, bepaald was, dat de onafhankelijke districten Ampat-Petoelai en Ampat-Lawang, gelegen tusschen Bencoelen en Palembang, duurzaam zouden worden bezet door de oprigting van militaire posten te Temeda, Ambong-Idjoe en Karang-Dapo, of zoo veel meer, als later blijken zoude noodig te zijn, als eerste maatregel, om een voortdurende rust in de residentie Palembang en adsistent-residentie Bencoelen te erlangen, en nadat, in de maand Mei van het loopende jaar, de bovenbedoelde goedkeuring was ontvangen, trokken twee inlandsche compagniën infanterie met de noodige staven, onder bevel van den majoor Cobet, uit Bencoelen naar Rindo Hati. Deze hoofdofficier was tevens belast met de politieke leiding in de gewesten beoosten het Barisan-gebergte, terwijl aan hem werd toegevoegd de controleur der 3de klasse bij het binnenlandsch bestuur ter Sumatra's Westkust A. Pruijs van der Hoeven, voor de dadelijke aanraking met de bevolking.

Reeds op het eerste nachtkwartier te Pager Dien, vaardigde de majoor Cobet eene proclamatie uit aan de vier pasirah's van de Redjang Tengah en Oeloe Moesi, houdende kennisgave van de inbezitname dier streken door het Nederlandsch Indische gouvernement en aanmaning om daartegen niet in verzet te komen, dewijl het gouvernement een ieder in het vreedzaam bezit zijner eigendommen zoude laten en 's lands instellingen zouden worden geëerbiedigd.

Deze proclamatie en het telkens vooruitzenden van den controleur Pruijs van der Hoeven hadden ten gevolge, dat alle hoofden zich kwamen onderwerpen, dat de bevolking hare woonplaatsen niet verliet, en dat de troepen nergens eenigen tegenstand ondervonden, maar integendeel overal goed ontvangen en met buffels en rijst beschonken werden. De bevolking werkte met ijver aan het verbeteren der wegen; van alle kanten bragt zij levensmiddelen aan of was behulpzaam bij het bouwen der bentings, woningen en magazijnen.

Te Temeda aangekomen, hield de majoor Cobet, den 5den Junij jl., eene vergadering van alle pasirah's en roatin's, waarop werd vastgesteld eene voorloopige regeling der Redjang-Ampat-Petoelai en Oeloe-Moesi districten, houdende onder anderen, dat alle hoofden zich voortaan zouden beschouwen als te staan onder het beheer van het Nederlandsch Gouvernement; dat zij den grooten weg zullen onderhouden van de grenzen van Ampat-Lawang af tot aan die van Benkoelen; dat zij tegen betaling zullen leveren koeli's en materialen, wanneer die vereischt worden; dat zij hunne ondergeschikten tot aanplant van rijst zullen aansporen, enz. enz.

Na eene bezetting van 100 man, onder bevel van den kaptein Cochius, achter gelaten te hebben in het fort, dat inmiddels te Temeda was opgerigt, trok de majoor Cobet, den 11den Junij jl., verder naar Ambong Idjoe en van daar naar Kaban, waar hij eene zamenkomst had met den majoor van den Bergh, die met hetzelfde doel, aan het hoofd eener kolonne van Palembang uit, was opgerukt (vergelijk ons nommer van den 6den Julij jl.).

Men mag het er alzoo voor houden, dat de communitatie tusschen Bencoelen en Palembang langs een zeer bruikbaren weg voor het vervolg verzekerd is.

Overal toonde de bevolking met de vestiging ingenomen te zijn, en zonder vreemden invloed zal de Redjanger niet in verzet komen.

— Door het ontvangen der rapporten van den gouvernements commissaris en chef der expeditie in de zuid-en ooster afdeeling van Borneo, zijn wij in staat gesteld de berigten, voorkomende in ons nummer van den 23sten Julij. met het navolgende aantevullen.

De gemeenschap tusschen Pengaron en Martapoera is niet verstoord geworden. De bevolking in die streek keerde meer en meer terug en was bezig hier en daar het zoogenaamde trekpad schoon te maken en te verbeteren, zoo ook met de vernielde bruggen te herstellen.

In den omtrek van Martapoera, namelijk tot aan Kalangan over Goenong Lawek en Goenong Djabok over Karang Itan, werden dagelijks verkenningen gedaan, ten einde de hier en daar nog zwervende vijanden te overvallen. Zulks was echter nog niet gelukt. Het scheen, dat de muitelingen des nachts in de verlatene kampongs verblijf hielden en over dag, of zoodra het naderen der verkenningsdetachementen ontdekt werd, zich in de nabijgelegene digte bosschen verspreidden en schuilhielden.

Ook de Matapoerasche prinsen begonnen mede te werken tot demping van den opstand. Zoo is, op den 13den en 14den Julij, door den pangerang Mohamed Tambak Anjer, een der leden van het tijdelijke bestuur, met een vijftal prinsen een togt naar Karang Intan en hooger op gedaan, ten einde de gevlugte bevolking overtehalen, om naar hunne kampongs terug te keeren, als zijnde het eenige middel om te beletten, dat enkele kwaadwilligen daarin ongestraft eene schuilplaats zochten en vonden. Bij de uitreis bevonden deze prinsen de meeste kampongs boven Martapoera nagenoeg geheel verlaten: alleen de kamponghoofden waren daar aanwezig: maar bij den terugtogt naar Martapoera was het grootste deel der bevolking reeds teruggekeerd en werden nog eenige achtergeblevene vrouwen en kinderen gehaald.

Bij de verschillende verkenningen werden meermalen personen gearresteerd, welke bekend stonden als voorvechters of aanvoerders der muitelingen, onder anderen zekeren Sahaib met een zijner volgelingen, die eene bende tegen Pengaron en Kalangan heeft aangevoerd en zich laatstelijk afgaf met het verschaffen van levensmiddelen aan de in zijne nabijheid zwervende muitelingen.

Op de Boven-Barito was het rustig. De hoofden aldaar kwamen met vertrouwen aan boord van het stoomschip *Celebes*, dat derwaarts ter vervanging van de *Montrado* is vertrokken. Een hunner heeft zelfs uit eigen beweging eene zending naar pangeran Hidaiat volbragt.

De aftreding van den Sultan is allerwege met welgevallen vernomen. Zijn vertrek van Bandjermassing zoude waarschijnlijk gunstige gevolgen hebben, doordien velen nog in het onzekere bleven, zoolang hij daar vertoefde, en in dien twijfel door onruststokers versterkt werden.

Ten aanzien van den pangeran Hidaiat zijn thans zekere berigten. Hij heeft, onder den schijn van op de jagt te gaan, de vlugt genomen, vermits hij gewaarschuwd was, dat hij gearresteerd zoude worden. Nauwelijks was hij echter te Amoentai aangekomen, of hij kreeg berouw over zijne onbedachtzaamheid en schreef aan pangeran Soeria Mataram, dat, zoo deze hem de verzekering kon geven, dat hij door den kolonel Andresen zoude ontvangen worden, hij dan naar Martapoera zouden terugkeeren. De kolonel liet hem daarop door genoemden pangeran aanmanen tot terugkeer, onder kennisgave, dat hij het zich-zelf zoude te wijten hebben, indien zijn zonderling gedrag en mistrouwen de oorzaak werd, dat men hem alle vertrouwen zoude ontzeggen en hij zich zelf zoude ongelukkig maken. — Den 16den of 17den Julij wachtte men hem te Martapoera terug.

Te Tabanio en tusschen deze plaats en Banjoe-Irang hielden zich benden van Tanah-laut op met de matrozen van het mijn-établissement te Kalangan, bij wie zich de voornaamste en meest dweepzieke hadji 's moeten bevinden. Zij hielden de in 1854 ontruimde versterking te Tabanio bezet, terwijl de overigen zich doorgaans te Poelaiari, de woonplaats van den aanvoerder pambekel Mohamed Joesoep, vereenigden, om zich van levensmiddelen en geld, dat van de bevolking gepresт werd, te voorzien.

Zoodra de sedert ruim 14 dagen onafgebroken voortdurende regens zouden opgehouden hebben en de wegen weder bruikbaar zouden zijn, was de kolonel Andresen voornemens, deze bende aan te vallen.

Te Martapoera waren een 52tal Javaansche werklieden, met ongeveer 40 vrouwen en kinderen, afkomstig van de concessie Banjoe-Irang, vereenigd. Zij waren na hunne vlugt grootendeels door of op last van pangeran Hidaiat gehuisvest en gevoed.

Ook de paarden en karbouwen van dat établissement, die, nadat de aandacht op deze dieren gevestigd was, bleken veelal hier en daar rond te loopen, werden door een der prinsen van Martapoera verzameld. Zoowel personeel, als paarden en rundvee zouden aan den gemagtigde van die concessie worden overgegeven.

(*Jav.Ct. dd.* 27 Julij.)

Bantam. Het stoomschip Bara-Bara is met eenige laadbooten van Batavia ter assistentie van het schip Hoop van Capelle gezonden. Een gedeelte der lading is in de laadpraauwen overgescheept, en het schip op den 23sten dezer weder vlot geraakt zijnde, is door gemelde stoomboot op sleeptouw genomen en naar Batavia vervoerd.

Banka. Den 2den Junij werd te Muntok het berigt ontvangen, dat 4 rooverspraauwen te Tandjong Biat, nabij Tandjong Pengalang, op een afstand van ongeveer 5 mijlen van Muntok, gezien waren, en dat een zestigtal personen aan den wal waren gekomen en aldaar door visschers bewoonde huizen hadden geplunderd.

Eenige gewapende sloepen werden daarop uitgezonden, doch kwamen terug met de tijding, dat de roovers van den gunstigen wind hadden gebruik gemaakt en om de noord waren vertrokken.

Den 3den Junij hadden bovengenoemde rooverspraauwen twee handels- en drie visschersvaartuigen nabij het eiland Pamoedja aangevallen. De aangevallenen hadden zich, voor zoover hunne geringe magt zulks toeliet, verdedigd, met dat gevolg, dat één der roovers verslagen werd, terwijl er van hunne zijde een persoon, genaamd Mohamet Artas, gewond werd.

Ook nabij het district Blinjoe hadden diezelfde praauwen den 3den en 4den Junij vier aldaar te huis behoorende vaartuigen van alles beroofd, bij welke gelegenheid 8 personen door de roovers werden gewond. Den 8sten Junij waagden zij een aanval op de kampong Kourouw, in het district Koba, doch werden door de bevolking afgeslagen.

In den avond van den 13den Junij werden op nieuw gewapende sampangs, begeleid door eene kruisboot, uitgezonden, ten einde de straat te bekruisen en de roovers zoo mogelijk den uitgang te beletten; terwijl reeds eenige dagen vroeger bevel was gegeven, om den zuidelijken ingang der straat te bewaken.

Den 11den Junij zijn de uitgezondene vaartuigen op de hoogte van Karang Sariboe met de roovers slaags geweest; de laatstgenoemde namen echter spoedig de vlugt, koers stellende naar Palembang. Onmiddelijk daarop is de Gouvernements kotter No. 33 derwaarts vertrokken, terwijl gewapende sampangs de kusten bewesten Muntok bleven bewaken.

Den 10den Junij werd op de zuidelijke kust van dit eiland eene te Lepar te huis behoorende praauw door 4 rooversvaartuigen (hoogstwaarschijnlijk dezelfde als de bovengenoemde) aangevallen en geplunderd. Het hoofd van Lepar heeft met eenige praauwen de roovers opgezocht en is op de hoogte van Tandjong Sikidjan met hen slaags geweest. De roovers zijn echter spoedig gevlugt. Eene sloep van het ter reede Soengi-Selan liggende Ned-Ind. barkschip IJdroezie, bemand met 9 personen, werd den 13den Junij nabij Poeloe Pegadong door roovers aangevallen en geplunderd, terwijl de sloep werd vernield.

Den 15den Junij werd eene van Singapore terugkeerende praauw-toop, groot 8 koijangs, onder den Sumatrawal door de roovers bemagtigd. Later zijn er geene roovers meer in de wateren van Banka gezien.

Z. M. stoomer Soembing arriveerde dien dag ter reede van Muntok, doch had op zijne reis geene verdachte vaartuigen ontmoet.

Palembang. — Ten vervolge van het voorkomende in ons nummer van 6 Julij ll., zijn wij in de gelegenheid eenige bijzonderheden te kunnen mededeelen nopens het bezetten van het district Ampat Lawang, gelegen tusschen Bencoelen en Palembang, van laatstgenoemde plaats uit.

Den 9den Junij ll, verliet eene kolonne, sterk 217 onderofficieren en manschappen, met 7 officieren, benevens 5 artilleristen tot bediening van 2 mortieren, onder bevel van den majoor der infanterie van den Bergh, vergezeld van den controleur der 3de klasse van Waveren Pancras Clifford en het adjunct divisiehoofd der Ampat Lawang, het garnizoen te Tebing Tingi.

Na te Lampar de 3de compagnie met de artilleristen, ambulance en vivres te hebben achtergelaten, kwam het overige der kolonne na een moeijelijken marsch des middags te Remantai aan, van waar de 2de en 3de compagniën den volgenden dag naar Talang Padang opruktеn en wijders den 11den Junij naar Karang Dapo opbraken, welke plaats in den morgen van dien dag werd bereikt.

Met uitzondering van beide laatstgenoemde plaatsen. werden overal goede door de bevolking opgerigte kazernes aangetroffen, en eene goede gezondheid van hare zijde waargenomen.

Nadat inmiddels de 2de en 3de compagniën naar Karang Dapo waren ontboden, rukte de 3de den 12den Junij naar Kaban op, alwaar insgelijks goede kazernes werden aangetroffen, en den volgenden dag eene zamenkomst plaats had met den commandant der troepen van Bencoelen uit ag'rende zie ons nummer van 21 Julij jl.), ten einde te beraadslagen nopens het meest gunstige punt voor eene vestiging.

Celebes en Onderhoorigheden. — Van Macassar zijn berigten ontvangen, loopende tot den 15den Julij jl.

Slechts op verren afstand waren uit het fort te Badjoa soms eenige vijanden te voet of te paard gezien, die bij de eerste geweerschoten het hazenpad kozen. Geen scherp kanonschot was nog uit dat fort gelost. De bezetting was geheel verwisseld, doch onder de Europeanen en de koeli's telde men weder vele zieken.

Te Tanette bevonden zich ruim 250 man troepen, gereed om elken inval van den vijand, waaromtrent allerlei geruchten liepen, af te slaan.

Ook het garnizoen te Maros is versterkt, terwijl kolonnes te Semangi, Balangiën en Gantarang zijn gedetacheerd. In de bergdistricten werden geregeld militaire excursiën gemaakt.

Aroe Palakka, een der voornaamste Bonische rijksgrooten, omtrent wien reeds is gemeld, dat hij met een zeer talrijk gevolg Boni had verlaten, is te Macassar aangekomen. In herhaaldelijk met hem gehoudene conferentiën heeft hij steeds verklaard, als balling uit zijn rijk zich geheel aan het welwillen van het Gouvernement overtegeven, in het volle vertrouwen, dat daaruit voor zijn geslacht niet anders dan het goede kan worden geboren, even als zulks ten tijde van zijn voorvader van gelijken naam onder den admiraal Speelman is geschied.

Op de achtereenvolgende berigten, dat de Boniërs, bijgestaan door Sopeng, Lamoeroe en Mario, tegen het nieuwe licht der maan 30 Junij) een inval zouden doen in Tanette en de noordelijke afdeeling, begaf de kolonel Waleson zich in het begin van Julij der waartsen bezocht de verschillende kantonnementen zijner troepen, ten einde op elke eventualiteit bereid te zijn.

Toen die berigten meer en meer dringend werden en den aanval op den 5den Julij stelden, begaf ook de gouverneur van Celebes zich naar Maros en Pankadjéné, ten einde door zijn aanwezen aldaar den regenten en bevolking voor zoo veel noodig vertrouwen en gerustheid inteboezemen.

De aanval werd echter door den vijand van den 5den op den 8sten en andermaal op den 11den Julij verschoven, terwijl alles zich tot geruchten bepaalde en geen enkel feit de uitvoering verzekerde.

De gouverneur en de kolonel keerden onder deze omstandigheden naar Macassar terug, na de vereischte maatregelen van voorzorg te hebben beraamd, om elken vijandelijken aanval krachtdadig te keer te gaan. Maar nauwelijks ter hoofdplaats aangekomen, ontvingen zij het berigt, dat Bonische zendelingen met brieven hunner koningin zich bij de regenten der Gouvernements bergdistricten hadden vervoegd, om deze overtehalen gemeene zaak met haar te maken: ook lieten deze regenten herhaaldelijk om troepen verzoeken.

Eene voorwaartsche beweging onzer soldaten heeft hierop plaats gehad. (*Jav. Ct.*)

Soerabaija, 25 Julij. Gisteren ochtend te half negen uren is Z. E. de Gouverneur Generaal met gevolg alhier aangekomen en op de, bij het Programma bepaalde plegtige wijze ontvangen. Onmiddelijk na zijne aankomst te Simpang, had de voorstelling der aldaar vergaderde autoriteiten en ambtenaren plaats. Te tien uren woonde Z. E. de Godsdienstoefening in de Protestantsche kerk bij. 's Avonds te acht uren van dien dag had eene receptie plaats, waarop Z. E. met de meeste aanwezigen zich minzaam onderhield, terwijl de muziek van een der bataillons alhier zich afwisselend liet hooren en een schoon vuurwerk werd afgestoken.

Heden ochtend te negen uren heeft Z. E. het lokaal van de Societeit Concordia en daarna eene tentoonstelling van voortbrengselen van Indische nijverheid bezocht, die wij hopen dat ook voor het publiek zal worden opengesteld. Heden avond zal Z. E. de voorstelling van de Fransche opéra bijwonen, alwaar als gala-voorstelling, de opéra Don Pasquale zal worden opgevoerd. (*Oost-Post.*)

NEDERLAND

Van den specialen Correspondent van den Java-Bode.

(*Slot.*)

Wij noemden die prijscourant den thermometer van den maatschappelijken toestand; zoo zij dien naam verdient — en wie zou het ontkennen? dan durven wij gerustelijk vragen, of men, den blik op de hollandsche fondsen slaande, dat land eene wapenoefening kan aanraden. In 't buitenland zoowel als ten onzent, acht men, dat de nederlandsche Maagd gerustelijk haar vreedzaam leven kan voortzetten. Dat zij intusschen eenig zins belemmerd wordt door de oorlogen in andere staten, zal wel geen betoog behoeven. Reeds spraken wij in onzen vorigen van het uitstel, dat, ten gevolge der geldkrisis, door de daling der oostenrijksche effecten veroorzaakt, de aanleg der spoorwegen ondergaan zou. 't Is waar in eene der laatste zittingen van de tweede Kamer, kwam nog een wetsonwerp in tot goedkeuring der concessie van den zuiderspoorweg, maar zoowel dit als de andere concessiën, zullen, bij gemis der vereischte fondsen, door particulieren te storten, tot nader order blijven leggen. Even zoo is het gegaan met de maatschappij tot exploitatie der Westkust van Borneo door de heeren van Vlissingen c. s. Voor eenige dagen ging van hen de mededeeling uit aan allen, die met deze maatschappij in betrekking staan, dat men, ten gevolge der tijdsomstandigheden, het plan te slapen had gelegd. Met regt wordt dit betreurd, omdat de ondervinding leert, dat een eenmaal geschorst plan niet spoedig tot stand komt. Wij willen maar hopen, dat wij hier met eene uitzondering te maken hebben.

Ongunstig achten wij dan ook het tijdstip gekozen, om middelen te beramen tot eene aansluiting van Scheveningen aan het europeesch spoorwegnet door eene verbinding met 's Gravenhage en Gouda, waartoe voor eenige dagen eene meeting in de residentie gehouden werd, onder voorzitterschap van Mr. L. Metman, en welke door ongeveer 150 personen werd bijgewoond. Hoeveel belang de residentie ook stelt in eene directe gemeenschap met het nijvere Gouda, dat in de laatste jaren aanzienlijk in ontwikkeling toeneemt en thans nog andere bronnen van welvaart telt dan zijne pottebakkerijen en geschilderde kerkglazen, het algemeen ziet in die gemeenschap voor 't oogenblik zooveel voordeel niet. Wel zou dat voordeel belangrijker worden, wanneer eenmaal eene haven te Scheveningen werd aangelegd, maar die haven te Scheveningen, ofschoon mogelijk verklaard door bouwkundigen, bestaat daarom nog niet. Ja, ondanks al den ernst van den toon der rapporten en van de artikelen der dagbladen, meesmuilt men er in 's Hage over en zegt men, nu ja *als* die komt. De aanleg dier haven behoort tot de plannen, die nuttig maar niet onmisbaar zijn, en gij weet, hoe de Hollander niet spoedig overgaat tot het tot stand brengen van eenig groot werk, wanneer de nood hem er niet toe dwingt; ook dan nog is hij er moeijelijk toe te bewegen, en ware het noodig u een voorbeeld bij te brengen, ik zou u wijzen op de duinwaterleiding maatschappij, die thans de hoofdstad van versch water voorziet. Het is u, en het is elk Nederlander bekend, hoe Amsterdam gedoemd was of brak water te drinken, of zijn water te koopen van schepen, die het uit de Vecht haalden. Thans wordt het door aarden pijpen uit het duin geleid en in groote vergaarbakken verzameld, waaruit men voor geringen prijs zuiver water verkrijgen kan. Het batig saldo van *f* 80.000, dat deze maatschappij der duinwaterleiding dit jaar heeft, bewijst genoeg dat het gebruik dier instelling aan de verwachting beantwoordt, en de behoefte dringend was. Toch dronk Amsterdam eeuwen lang brak water, en de autoriteit van een van Lennep en het geld van engelsche kapitalisten was noodig, om dien gruwel te herstellen.

Zoo ik u met de hoofdstad wilde bezighouden, ik zou er u nog andere betere dingen van verhalen kunnen dan van het brakke water, dat men voorheen dronk: andere grieven, die men er koestert en die aan den tegenwoordigen tijd ontleend zijn. Ik sprak u van het paleis voor de tentoonstelling van industrie, ook daarvoor schijnen kapitalen en materialen aan Engeland ontleend te moeten worden, althans de minste inschrijvers voor de oprigting van dat paleis der expositie zijn de heeren van Heel en Holtzman, die geene ijzergieterij bezitten. Wel waren zij *f* 15.000 beneden de volgende laatste inschrijving, maar 't maakt toch een zonderlingen indruk, dat de voortbrengselen onzer nationale nijverheid in een gebouw door engelsche fabrieken ongerigt, ten toon gesteld zullen worden. Dat is, meenen velen, de onpartijdigheid op het gebied der industrie wat al te ver uitgestrekt.

Eene andere grief, die in Amsterdam zich luide hooren doet, geldt het besluit van den gemeenteraad, om de directie van den nederlandschen schouwburg niet meer te gunnen — ook wegens verschil in prijs — aan den heer Eduard de Vries, die zich zoo loffelijk als directeur heeft doen kennen. Men verneemt intusschen, dat de heer de Vries eene andere onderneming zal tot stand brengen, en het staat te bezien, of de gemeente wel veel profiteren zal door de verandering, ofschoon de gemeentelijke schouwburg aanvankelijk ongetwijfeld goede zaken doen zal, nu hij voor vier voorstellingen mevrouw Ristori heeft geëngageerd, de beroemde tragédienne, die, volgens veler oordeel, Rachel overtreft. Zij zal thans optreden in de rollen van Medea, Phedra, Judith en Maria Stuarda. Waarschijnlijk zal zij ook te 's Hage eenige voorstellingen geven en welligt ook elders. Wij zouden haar evenwel afraden haar talent in Rotterdam te doen schitteren; men herinnert zich toch, hoe voor eenige jaren, Rachel, dáár optredende, tegenover eene schier ledige zaal stond.

Voor wij van Amsterdam afstappen, mogen wij niet onvermeld laten, hoe de wetenschap en de letteren daar een gevoelig verlies hebben geleden door den dood van den hoogleeraar aan het Athenaeum illustre, Dr. van Gilse, een man, die in de kracht des levens, 48 jaar, aan zijn nuttigen werkkring ontrukt werd. Hij was leeraar bij de doopsgezinde faculteit en als zoodanig met lof bekend, maar niet minder door zijne geschriften en vooral zijne artikelen in het tijdschrift De Gids, dat, zoo als u bekend is, het orgaan van den wetenschappelijken vooruitgang en vrijzinnige staatkunde mag genoemd worden. Hij overleed na eene korte, maar hevige ziekte, de typhus. Volgens eene andere lezing, zou bij het slagtoffer geweest zijn van het overdreven gebruik van opium. Indien dit gerucht waarheid bevat, zal het u, oosterlingen, zeker wel het meest verwonderen, dat dit noodlottige gebruik ook zelfs in ons beschaafd westen zijne slagtoffers maakt.

De trits van uitnemende mannen, die ons in de laatste weken ontvallen zijn, wordt volmaakt door den dood van den vice-admiraal Bouricius, voormalig commandant der marine in Nederlandsch Indië, den 4den Mei ll., aan boord van het fregat *de Ruyter* op zijne terugreis naar het vaderland, overleden. Zij begrafenis had den 24sten Mei te Vlissingen plaats en ging gepaard met alle daarbij gebruikelijke militaire plegtigheden. Op zijn graf hielden de schout bij nacht de Smidt van den Broecke en de commandant der *De Ruyter*, Fabius, korte redevoeringen, waarbij zij aan de verdiensten van den ontslapene de welverdiende hulde toebragten. De admiraal Bouricius was, zoo als wij u indertijd schreven, gedestineerd als directeur der maritime directie te Amsterdam. Ook aan dat uitzigt heeft de dood een einde gemaakt.

Ziedaar u weder het meest meldenswaardige uit de laatste veertien dagen medegedeeld, althans wat het binnenland betreft. Ik zal niet in beschouwingen treden omtrent het buitenland: de hollandsche zoowel als de buitenlandsche bladen zijn vol met oorlogsberigten, die, hoe uitvoerig ook in schijn, toch in het wezen der zaak zeer dor zijn. Zij dragen den stempel niet eener onpartijdige waarheid en zij zijn, met het oog op locale toestanden, hoogst onvolledig. De overwinningen worden medegedeeld; de namen van steden en dorpen opgegeven; de heldenfeiten verkondigd en het aantal dooden en gekwetsten geteld; toch missen zij het karakter, dat de belangstelling zou kunnen opwekken: het is of men in al die gevechten slechts het voorspel ziet van een grooter en vreeselijker drama. Rusland, Engeland, Pruisen en de Bond hebben hun woord nog niet gesproken: eerst dan zal de oorlog in Italie of waar dan ook de gemoederen aantasten.

Bidden wij, mijn waarde redacteur, dat die duistere toekomst, welke dreigt, nimmer aanbreke, en de strijd eindige met de gebeurtenis die, nu door de dagbladen wordt verspreid, dat Lombardije ontruimd is door de Oostenrijkers. Helaas, ieder begrijpt, dat, met het bereiken van dit doel, de zaken nog verre van geëindigd zijn.

(*Redactie.*)

ENGELAND.

Londen, 6 Junij. Graaf Esterhazy is, zooals van onderscheidene zijden verzekerd wordt, te Londen aangekomen. De *Times* roert deze zending nogtans niet aan. Welk oogmerk kan of zal die nu hebben na het bekend worden der tijding, vervat in de *terrible telegram*, zoo als een der dagbladen ze noemt, van Novara? Toen eergisteren de zending van graaf Esterhazy door den *Spectator* beŕigt werd, vooronderstelde men, dat het doel was, om, door nieuwe voorstellen aan het ministerie de gelegenheid te geven, in naauwere betrekking met Oostenrijk te kunnen treden, wanneer het daartoe kon besluiten, zonder zich te veel bloot te stellen aan de oppositie, die heden vergadert, of welligt dat het oostenrijksche gouvernement nieuwe tractaten, of plannen van landing ontdekt had en door de mededeeling daarvan alle verdere aanvallen op het ministerie wenschte af te slaan. Nu men heden het verjagen der Oostenrijkers uit Sardinie verneemt, en binnen een paar dagen het inrukken der Franschen te Milaan wacht, schijnt het als of het oostenrijksche gouvernement-zelf evenmin aan deze omstandigheden twijfelde als ieder ander, die met den toestand bekend was, en dat het bij voorraad een afgevaardigde zond, om door tusschenkomst van het engelsche gouvernement den voortgang van het fransche leger vooreerst te belemmeren, indien dit te bewerken was door een voorslag tot wapenstilstand of onderhandelingen, zoodat Lombardije verschoond bleef van de bezetting der verbonden legers. Men beweerde zelfs in de vorige week als zeker, dat Engeland en Pruissen zich tegen het intrekken van Lombardije verklaard hadden. Hoe dit zij, een en ander zou nu toch te laat zijn, en de vraag is nu slechts, wat het oostenrijksche gouvernement voornemens is te doen, wanneer de Franschen en Sardiniers, hetzij spoedig, hetzij later, Lombardije bemagtigd hebben. Men hoopt op een wapenstilstand of vredesonderhandelingen, daar de geallieërden *alsdan* bereid zullen zijn, het oor daaraan te leenen, doch niet eerder. Besluit Oostenrijk zich in zijne sterkten op te sluiten, dan zal er nog veel bloed verspild moeten worden, zonder iets aan de uitkomst te veranderen.

Zij die zich de moeite gaven te lezen, hetgeen vroeger reeds gemeld werd over den indruk, dien de fransche overwinningen op de bevolking van Engeland maakten, zullen zich kunnen voorstellen wat die indruk heden was. Ofschoon de vijanden eener dwingelandij, die zich tot het geweten uitstrekte, zich in het belang van godsdienstige en burgerlijke vrijheid verheugen over de straf, welke aan zulk een verfoeijelijk bewind als dat van Oostenrijk te beurt viel, moet tegelijk een gevoel van menschelijkheid die voldoening merkelijk matigen, bij de gedachte aan het schrikkelijk bloedvergieten, waarmede die tuchtiging noodzakelijker wijze gepaard ging. Wat hen betreft, bij wie vrees voor en naijver tegen Frankrijk zwaarder wegen dan belangstelling in Italies vrijheden, was de indruk van die weinige regelen uit Magenta verre van aangenaam. Gaarne zouden *zij* wenschen zich te kunnen troosten met de gedachte, dat Groot-Brittannie de overwinnaars beteugelen kon door den invloed of de magt van vroeger dagen; doch bij het bewustzijn der ijdelheid van zulk een wensch, blijft hun alleen over het gezegde der Franschen te beamen: *C'est la Grande-Bretagne, mais ce n'est plus la grande nation.*

Wat het binnenland betreft, de oppositie zal heden vergaderen, en besluiten een amendement voor te stellen op het adres, dewijl daarin, volgens den *Times*, de kwestie van vertrouwen in het ministerie zal voorgesteld worden, als door de verkiezingen ter gunste van het ministerie beslist te zijn. Men noemt verscheidene combinatiën, doch alles daaromtrent is voorbarig.

Voor de speculanten op nieuwe ministeriële combinatiën diene de volgende lijst der voornaamste betrekkingen, voorkomende in een ultra-liberaal blad: Voorzitter van den raad, graaf Graville; *premier*, lord Palmerston; buitenlandsche zaken, Clarendon; grootzegelbewaarder, hertog van Argyll; lord-kanselier, sir R. bethell; minister voor Indië, lord John Russell; binnenlandsche zaken, Millner Gibson; koloniën, lord Elgin of lord Stanley van Alderley; oorlog, Sidney Herbert of graaf Grey; finantiën sir C. Lewis; marine, sir J. Graham; president van van den raad van handel, Cobden.

Er worden verscheidene aanmerkingen gemaakt op de zoo veelbeteekenende uitdrukkingen van graaf Ellenbourgh te Cheltenham, vooral wat zijne zienswijze over den toestand van Italië voor veertig jaren, vergeleken met den tegenwoordigen, betreft, nu het fransche leger ingeroepen is en Italianen en Franschen in opregt bondgenootschap strijden. Lord Ellenborough voerde jl. Donderdag nog een ander belangrijk punt aan, namelijk het verbond tusschen Rusland en Frankrijk; aan beide deze mogendheden schreef hij bij-oogmerken toe. » Terwijl Duitschland verlamd wordt door 150.000 Russen aan de Poolsche grenzen," zeide hij, » worden wij in de bewegingen onzer vloten grootelijks belemmerd door het bestaan eene russische vloot van dertig linieschepen, en die sedert het begin van den tegenwoordigen krijg zeer vermeerderd is geworden, want wij kunnen onze geheele zeemagt niet naar de Middellandsche zee zenden, daar in dat geval de Russen het anker voor Spithead konden werpen." Zulk een gevoelen, geuit door een der voornaamste staatsmannen van Engeland, is wel geschikt vrees voor de toekomst in te boezemen, en lord Ellenborough besloot dan ook met te verklaren, dat, indien het engelsche gouvernement *niet* beducht was voor eene russisch-fransche alliantie, het de engelsche natie zoo veel te meer betaamde op zijne hoede te zijn.

— In de *Globe* leest men, dat de wetgevende Raad van Cadana het budget van oorlog verworpen heeft. Men zal zich herinneren, dat, bij het begin van de sessie door de Eerste Kamer, die overigens berustte in de door de Koningin gedane keuze van Ottawa, geprotesteerd heeft tegen de verplaatsing van den zetel des bestuurs naar Quebec. Ondanks dezen tegenstand heef. het Gouvernement daarin volhard, en tevens alle discussie daarover afgesneden door de kosten van deze verplaatsing niet op de begrooting te brengen. Met 23 tegen 20 stemmen is een amendement aangenomen, waarbij werd verklaard, dat deze uitgaven niet gedaan mogten worden, zonder eerst aan de goedkeuring van den Raad te zijn onderworpen geweest. Het ministerie heeft aangekondigd, dat het zou blijven volharden in zijn voornemen, om den zetel van het bestuur, ingevolge de beslissing van de Koningin, te verplaatsen.

ERRATUM.

In ons no. van Woensdag ll., is een fout geslopen. Onder het hoofd *Frankrijk*, regel 33, staat: *Mortara*, lees: *Novara.*

FRANKRIJK.

Parijs 6 Junij. De *Presse* meldt in eene correspondentie uit Palestro, dat, toen de Zouaven hunne zoo merkwaardige charge uitvoerden, en daartoe door eene beek en een moeras moesten waden, velen hunner grooten last begonnen te gevoelen van hunne wijde broeken, die, met water gevuld en met slijk overdekt, zoo zwaar waren geworden, dat zij de snelle beweging der manschappen belemmerden. Te midden van een regen van kogels en schroot, aarzelden een aantal hunner geen oogenblik, zich van dat lastige kleedingstuk te ontdoen, en het was in dien toestand, dat men hen weldra op de Oostenrijksche batterij zag verschijnen!

— Eene correspondentie uit Novara aan den *Constitutionel* laat zich aldus uit over de Turcos: » Naast de soldaten der garde munten vooral uit de Turcos, wier woest uiterlijk de schoone Novaresche meisjes niet weinig schrik heeft aangejaagd. Zij maken wezentlijk een afzonderlijk ras van menschen uit; Afrikanen van geboorte en door Frankrijk geadopteerd, zijn er, wat de krijgstucht betreft, geene betere soldaten. Gisteren heb ik hun kamp bezocht; zij hebben, even als alle soldaten, hunne tenten, maar daar de krijgstucht hun niet verbiedt de vrije lucht te genieten, slapen zij er gewoonlijk buiten. Wanneer het uur van het middagmaal daar is, dan wordt er een os geslagt; het nog warme, raauwe vleesch wordt rondgedeeld en niet ieder van hen wacht tot zijne portie in de soep gedaan wordt. Hij eet het raauw; dat is gemakkelijker en neemt niet zoo veel tijd weg.

Wanneer men met een Turco over de Oostenrijkers spreekt, dan wordt zijn oog vuurrood; zijne lippen bewegen zich koortsachtig en zij hebben dan het voorkomen, of zij met hunne schoone, witte tanden een Oostenrijker met huid en har zouden willen opeten. Een officier verklaarde, dat zij bij een gevecht, waarbij geene cavallerie is, de beste soldaten zijn; want zij werpen zich op de kanonnen en vliegen tegen de bajonetten in, maar voor een man te paard gevoelen zij angst. De Turco vecht op loyale wijze: zelden valt hij van achteren aan en nooit vecht hij met hinderlagen. Indien hij op de borst zijns vijand mikt, dan is ook zijne eigen borst ontbloot; een ontwapenden vijand neemt hij gevangen, maar doodt hem niet.

— Algemeen zegt men dat, wanneer door de verbonden legers tot het beleg der Lombardijsche vestingen kan overgegaan worden, de keizer alsdan terugkeeren, en het opperbevel aan maarschalk Pélissier zal opdragen.

— De zedelijke uitwerking der overwinning van het Fransch Sardinische leger wordt nog verhoogd, doordien de veldmaarschalk baron von Hess zich in het Oostenrijksche hoofdkwartier moet hebben bevonden, en hij het geweest is, die, door het concentreren der Oostenrijksche krijgsmagt, de Fransche troepen meende terug te wijzen en eene nederlaag te doen lijden.

— Eene diplomatieke interventie, waarvan sommigen reeds spreken, zal wel niet eer plaats kunnen hebben, vóórdat de Fransche legers de linie van de Mincio bedreigen. Wanneer zij daar gekomen zijn, zullen de moeijelijkheden voor Frankrijk van den kant van Engeland en Duitschland beginnen. Men denkt, dat de zending van graaf Esterhazy alleen tot doel heeft, Engeland in overeenstemming te brengen met een gedeelte van Duitschland om te verklaren, dat het strategisch vierkant Peschiera, Verona, Mantua en Legnano, noodig is voor de veiligheid van den Duitschen Bond.

Graaf de Pourtalès, wiens terugkeer naar Parijs door de dagbladen als veel te spoedig was voorgesteld, zal niet voor het midden der maand op zijn post zijn. Deze verlenging van zijn verblijf te Berlijn heeft, in de diplomatieke wereld, tot veel gissingen aanleiding gegeven, en men beweerde zelfs, dat er bij het pruissische cabinet een toenadering tot de zuidduitsche staten bestond. Deze geruchten zijn van allen grond ontbloot. Volgens alle waarschijnlijkheid, heeft de prins-regent graaf Pourtalès te Berlijn teruggehouden, om de laatste instructiën te geven, na den gang der gebeurtenissen in Italie te hebben gezien. Het pruissische cabinet weet thans, waaraan zich te houden.

ZWITSERLAND.

Bern, 9 Junij. Heden ochtend te half vijf bemerkten de voorposten van de bondstroepen, onder bevel van majoor Latour, drie gewapende oostenrijksche transporten, met barken op sleeptouw, die de zwitsersche wateren binnenvoeren. Deze transporten werden onmiddelijk aangehouden en gaven zich over.

Te 5 uren des morgens, heeft de zwitsersche bevelhebber, aan boord van de *Radetzky*, ze naar Magadino gebragt, waar zij naast vijf, daar vroeger heen gevlugte sardinische stoombooten geconsigneerd zijn; beiden worden door onze troepen bewaakt.

650 Oostenrijkers hebben den vorigen nacht Laveno verlaten, hun voorraad in den steek latende en na hunne kanonnen vernageld te hebben. Heden ochtend kwamen zij op zwitsersch gebied aan; men heeft hen naar Magadino gebragt, waar kolonel Bontemps een inventaris van hunne wapenen heeft doen opmaken. Deze Oostenrijkers zullen dezen avond naar Bellinzona vervoerd worden.

— De dagbladen van Milaan, die wij in geen 40 dagen hadden gezien, zijn ons eindelijk, na de bevrijding dezer stad, weder gezonden. Zij, die wij ontvingen, bevatten de eerste daden van het aangestelde gemeente bestuur, om de orde te handhaven, de verdediging der stad te organiseren, en de gewigtigste gebeurtenis van den dag, de aanhechting van Lombardije aan Piemont, voor te bereiden.

ITALIE.

Milaan, 7 Junij. De geheele stad was dezen ochtend reeds vroeg op de been, en de Milanezen begaven zich, in hun Zondagspak gedoscht, naar den triomfboog van den Simplon, waardoor Napoleon III, de bevrijder van Italie, moest binnenkomen. 't Was een onbeschrijfelijk schouwspel, de geheele bevolking van Milaan aan beide zijden van den weg te zien geschaard, van de rotonde des Simplons tot aan het Domplein, met ongeduld wachtende op de zonen der groote natie.

Het gemeentebestuur en de bisschop, Mgr. Caccia, bevonden zich onder den triomfboog, om den dapperen bondgenoot des konings van Sardinie te begroeten.

Tegen tien uren kwamen de fransche bataillons aan, voorafgegaan door twee corpsen milanesche muzikanten. De Maarschalk hertog van Magenta was aan 't hoofd zijner troepen en werd, door het vreugdedronken volk luide toegejuicht.

Officieren en soldaten verdwenen als 't ware onder een aanhoudenden bloemenregen; men omhelsde hen, drukte hun de handen, en zij schenen diep getroffen door de warme toejuichingen der milanesche dames.

De troepen, die heden Milaan zijn binnengetrokken, bestonden uit twee regimenten infanterie van linie, van het vreemdelegioen, twee bataillons algerijnsche tirailleurs, een detachement artillerie met 26 stukken en een regiment afrikaansche jagers.

Wij zouden duizend episoden van dezen triomfanten intogt kunnen mededeelen, wij bepalen ons bij een enkel. In de straat Cusani, droeg een der inwoners een jong aanvallig kind op de armen; toen de fransche maarschalk verscheen, drong de gelukkige vader tot hem door, en liet hem door zijn dochtertje een prachtigen bloemkrans aanbieden. Mac Mahon nam den krans aan, vatte het kind in zijne armen en kuste het op beide wangen, onder de uitgelaten toejuichingen des volks.

Iedereen verwachtte den keizer te zien opdagen, maar men vernam van maarschalk Mac Mahon, dat Z. M. eerst den volgenden dag met zijne garde zou komen, vergezeld van koning Victor Emanuel.

— De hospitalen te Milaan zijn vol gekwetste Oostenrijkers, die de vijand den tijd niet heeft gehad mede te nemen, zoo schielijk was zijne vlugt.

Novara, 6 Junij. 1200 Krijgsgevangenen, bijna allen van italiaansche afkomst, zijn gisteren avond alhier aangekomen. Eenigen riepen, toen zij de voor hen bestemde gevangenis binnentraden: Leve Italie!

Heden middag heeft men nog 4500 anderen gebragt; onder hen waren 76 officieren, een kolonel en twee majoors. Heden avond zagen wij vier kanonnen binnenbrengen, die op de Oostenrijkers veroverd waren, benevens een groot aantal geweren, sabels, en verscheiden kisten vol congrévische vuurpijlen. Den volgenden dingsdag zal, 's ochtends te half negen, een lijkdienst gevierd worden voor generaal Espinasse, wiens lijk hier gebalsemd is overgebragt, en dat naar Parijs gezonden zal worden.

De hier aanwezige soldaten, de nationale garde met hare muziek zullen deze lijkplegtigheid bijwonen.

— Wij vernemen bijzonderheden uit Milaan, die bevestigen wat men van het verlaten der citadel door de Oostenrijkers had gezegd. Het is waar, dat generaal Giulay, na den slag van Magenta, een wapenstilstand heeft voorgeslagen, die door den keizer geweigerd is. De bevelhebbers van het milanesche garnizoen, deze weigering vernemende en een opstand der inwoners vreezende, hebben het gerucht verspreid, dat de wapenstilstand was toegestaan, opdat men hen rustig liet gaan.

De kas des legers, die zij hebben achtergelaten, bevatte 5 millioen Oostenrijksche livres.

— *Men zegt*, dat de keizer, in den slag van Magenta, om de strijders aan te sporen, zich te paard te midden der melée heeft geworpen.

»Red u, Sire," riep een zouave, uw leven is kostbaar!

— De Franschen zwijgen den lof van Garribaldi en van zijn onverschrokken jagers niet. » Uwe ...

zeide een dezer jagers tot een fransch soldaat, »zijn inderdaad helden."

En uwe soldaten," antwoordde de Franschman, »zijn allen zouaven."

—De bezetting van het dorp Marignan, door Maarschalk Baraguey d'Hilliers, na een gevecht, dat den vijand talrijke verliezen en 1200 gevangenen heeft gekost, verbindt zich aan de eerste uitvoering der door den keizer den volgenden dag te Magenta gegeven bevelen, tot een krachtige vervolging der vijanden.

De Oostenrijkers hebben van hun kant niet gemard met de uitvoering hunner bewegingen van zamentrekking in hun beroemd vierkant. Tegelijk dat het corps van maarschalk Benedek met overhaasting Pavia verliet, — dezelfde, die den volgenden te Marignan geslagen werd — begonnen de garnizoenen van Bologna en verschillende andere plaatsen eveneens hun terugtogt op Mantua. Het is waar de tijdingen uit Weenen berigten, dat een legercorps zich naar Modena wendt, om de troepen des hertogs te versterken en prins Napoleon op zijn marsch tegen te houden. Maar 't zou niet onmogelijk zijn, dat de overwinning bij Magenta, en de rigting door het verbondene leger naar Adda ingeslagen, deze bewegingen des vijands wijzigden.

Wij vernemen, dat een divisie van het pimontesche leger is aangewezen, om Toscane te bezetten, daar de troepen van dit hertogdom in het sardinische leger zullen ingelijfd worden. Deze maatregel heeft ten doel, een kort einde te maken aan de, onlangs in dit hertogdom opgekomen moeijelijkheden.

— Markies Antonini is zijne bezoeken aan de leden van het corps diplomatique begonnen; de taal van de ministers van Napels is verre af van ongunstig te zijn voor de zegepraal der verbondene legers in Italie; de nieuwe souverein der beide Siciliën zoude zich ook wel geluk wenschen, van de supremanie der Oostenrijkers ontslagen te zijn, maar de markies Antonini verklaart niettemin, dat het napolitaansche gouvernement vast besloten heeft, zich geen oogenblik van de striktste onzijdigheid te laten afbrengen.

RUSLAND.

Uit Berlijn wordt aan de *Elberfelder Zeitung* het volgende geschreven: „In de diplomatieke kringen alhier wordt veel gewigt gehecht aan de omstandigheid, dat ook Rusland zich onder de groote mogendheden bevindt, welke de provisionele toscaansche regering niet hebben erkend. Men maakt daaruit de gevolgtrekking, dat het tusschen Rusland en Frankrijk uitgewisselde memorandum geenszins het gewigt en de strekking heeft, welke Europa daaraan tot dusverre toekende. De reis der keizerin-moeder naar Duitschland, welke uit Petersburg als zeker gemeld wordt, bewijst ook, dat men aan het hof aldaar niet verwacht, dat Rusland zoo spoedig in een oorlog met Duitschland zal worden gewikkeld. Bij den tegenwoordigen staat van zaken in Rusland, vooral met het oog op de emancipatie der boeren, welke in de maand October wordt te gemoet gezien, is het niet te verwachten, dat deze groote mogendheid zich in de tegenwoordige europesche verwikkelingen met de wapens zal mengen, zoo als in brieven uit Rusland gemeld wordt."

Wederom wordt in dit rijk eene belangrijke hervorming ingevoerd. De keizer, een einde willende maken aan de misbruiken, die vooral voor de lagere klassen uit de verwarring van het regterlijke en administratief gezag voortvloeijen, heeft een plan laten ontwerpen, strekkende tot verandering der plattelands en stedelijke politie en tot organisatie der regtbanken van eersten aanleg. Dit plan is reeds gereed en getuigt van een zeer liberalen geest.

Uit Petersburg wordt aan het parijsche correspondentiebureau Havas het volgende geschreven: „Men zegt, dat graaf Karolyi aan den keizer een eigenhandigen brief van zijn souverein heeft overgegeven, waarin de keizer van Oostenrijk, in naam van het heilig verbond, de onzijdigheid niet alleen, maar zelfs den bijstand van Rusland moet hebben verzocht. Als christen vroeg hij aan een anderen christen vergiffenis voor hetgeen vroeger was voorgevallen. Men weet dat graaf Karolyi niets heeft kunnen verkrijgen. Keizer Alexander heeft, naar men zegt, geantwoord, dat hij al sedert lang vergeven had, wat hij als christen kon vergeven, maar dat hij, als keizer van Rusland en als zoon van Nicolaas I, niet kon vergeten, te minder daar de oostenrijksche politiek volstrekt in niets is veranderd en steeds hetzelfde karakter van ondankbaarheid heeft behouden."

— Men schrijft uit Warschau, 3 Junij, aan de *Czas* van Krakau: Heden is graaf d'Adelberg, eerste aide-de camp van den keizer van Rusland en minister van het paleis, hier doorgetrokken, komende van St. Petersburg, met een diplomatieke zending naar Berlijn belast.

AEGYPTE.

Men leest in de *Presse* van Alexandrië: Een middel van smokkelarij, door de Arabische Fellahs (boeren) gebezigd, is de smokkelaars van Londen en Parijs nog niet bekend.

Voor eenige dagen trok een lijkstoet de poort uit, gevolgd door al den familieleden, die weenden en schreeuwden, om den doode te doen ontwaken; de douanier vroeg hem, die den lijkstoet voorging, het doortogtbriefje, dat men gewoon is af te geven; op deze vraag ontstelde de man zigtbaar en wilde terugkeeren. De douanier hield hem aan en bragt hem in het karakol (wachthuis). Er volgde eene vechtpartij. De dragers verschrikten, lieten de doodkist vallen, die daarbij niet een lijk liet ontsnappen, maar een groote hoeveelheid boter. Van den algemeenen schrik gebruik makende, hebben de dragers de vlugt genomen; alleen de aanvoerder van den stoet, die eigenaar der koopwaar is, heeft men gearresteerd.

BRITSCH-INDIE.

Twee Mohamedanen, van welke de één dertig jaar, de andere een eenigzins korteren tijd bij de inlandsche cavalerie gediend had, en die onlangs gepensioneerd waren, werden te Meerut, in hechtenis genomen wegens hun bemoeijingen met de gevoelens en vooroordeelen van de manschappen, behoorende tot een corps cavalerie onder bevel van Watson. Zij hadden namelijk de zaak van de »met vet besmeerde patronen" weder ter sprake gebragt, tegen een tijd dat er een parade zou plaats hebben, waarbij allen, die weigeren mogten de patronen af te bijten, op staanden voet voor het kanon gebonden en even als vroeger door de Europeanen doodgeschoten zouden worden. Onder beschuldiging van oproerige gedragingen werden zij voor een krijgsraad gebragt, die hen tot de galg veroordeelde. Generaal Brandford heeft intusschen het tegen den oudste uitgesproken vonnis veranderd in levenslange transportatie naar de Andamansche eilanden; maar de jongste werd den 1sten April jl. opgehangen.

— Eenige inlandsche *gentlemen* te Calcutta hebben het plan gevormd, een societeit op te rigten naar europeesch model, en die den naam zal dragen van de *Union Club*. Onder de ontwerpers bevinden zich verscheiden aanzienlijke personen, terwijl zij ondersteund worden door eenige europesche heeren, die de societeit tot een vereenigingspunt van Europeanen en Inlanders hopen te maken.

— Uit Madras wordt geschreven, dat het jongste examen van de studenten aan het »Grant Medical College," in vergelijking met verleden jaar, zeer gunstige uitkomsten heeft opgeleverd. Van de twaalf candidaten, die zich ter bekoming van een diploma hadden aangemeld, zijn er negen bekwaam bevonden en toegelaten. Van de drie, welke afgewezen werden, hadden twee zich gedurende het examen verwijderd, terwijl de derde ongeschikt verklaard werd. Van de negen gelukkigen waren zes Parsi, twee Hindoes, en een was een Portugees. De gelukkige uitslag van het examen is hoogst vereerend, zoowel voor de studenten als voor hun ijverige onderwijzers.

CHINA.

Hongkong, 5 Julij. Het laatste nieuws van Shanghae meldde, dat de Engelsche, Fransche en Amerikaansche ministers op het punt stonden, via de golf van Pechelee, van daar naar Peking te vertrekken.

Den 15den Junij vond dat vertrek plaats. De heer Bruce bevond zich op H. M. S. *Magicienne* en werd door de *Coromandel* gesleept; de Heer de Bourboulon was aan boord aan Z. K. M. S. *Du Chayla*, gesleept door de stoomboot *Norzagaray*, en de Heer Ward, de minister de Vereenigde Staten, scheepte zich op de *Powhatan*, door de ingehuurde stoomboot *Toey-wan* gesleept, in. De admiraal Hope had, drie dagen bevorens, de golf in de *Chesapeeke* verlaten. Eene sterke Britsche magt, bestaande uit 7 stoomschepen, 10 kanonneerbooten, benevens 2 transport- en voorraadschepen, moesten zich te Sha-lui-tien, omstreeks 30 mijlen van de monding der Pei-ho, verzamelen. Iedere voorzorg is genomen, om, zoo noodig, den toegang tot Peking en de eigenhandige uitwisseling der tractaten te dwingen. Omstreeks 500 à 600 koninklijke mariniers, met een 100 tal koninklijke ingenieurs en een aantal matrozen, vergezellen den Heer Bruce, terwijl een overvloed van levensmiddelen, wier vervoer door 200 van de militaire treinkoelies zal plaats vinden, de expeditie grootendeels van de Chinezen onafhankelijk maakt.

Deze koelies van den militairen trein zijn alle Hakkas, en werden, tijdens de inname van Canton, waarbij zij trouw dienden, ingehuurd. Zij staan bekend onder den naam van *Bamboo rifles*.

— Uit de pogingen, door de keizerlijke commissarissen van China te Shanghae aangewend, mag worden afgeleid, dat bemoeijelijkingen voor de toelating te Peking zullen worden in het werk gesteld; maar deze zijn overkomen en het is zeer onwaarschijnlijk, dat de Chinezen tot daden van openbaar geweld hun toevlugt zullen nemen. Eerst na de toelating der ministers te Peking, zullen waarschijnlijk de grootste bezwaren ontstaan.

De erlanging van eene persoonlijke ontmoeting met den keizer, de vrijstelling van ceremoniën, die de vreemde ministers in eene valsche positie zouden plaatsen en, bovenal, de inwilliging der voorwaarde van het tractaat, dat het verblijf van een Britsch minister in Peking toestaat, zullen de geestkracht van hunne excellentien Bruce en de Bourboulon op de proef stellen en doen schatten.

Tot heden ontbreken de berigten omtrent het opvaren van de Peiho, en een eens, of de expeditie bereids de golf van Pechelee bereikt heeft, doch men vermoedt, dat de expeditie de Peiho zonder tegenkanting is opgegaan. Wij verkeeren ten eenenmale in gissing, wat het einde van het diplomatieke en militaire conflict, hetwelk gedurende de twee laatste jaren met China aanhangig was, zal wezen; tot heden heeft het zich tot geringe plaatselijke uitkomsten beperkt, die nogtans een tractaat hebben uitgelokt, dat, wanneer het wordt uitgevoerd, onmetelijke veranderingen in den toestand van China zal doen geboren worden, even als in de positie van Europa in Oostelijk Azie.

Van de havens zijn geene tijdingen van aanbelang. Te Canton hadden de Gouverneur en de Hoppo laatstelijk een bezoek aan het Britsche Consulaat afgelegd, eene beleefdheid, die nooit te voren door zulke hooggeplaatste autoriteit betoond was. Bijaldien het consulaat, zoo als waarschijnlijk is, in de stad ter plaatse, waar vroeger Yeh's yamun stond, wordt opgerigt, zal Canton, altijd en zonder bezwaar, in de toekomst voor de vreemdelingen open gehouden worden, zoolang ten minste deze stad zich in de handen der keizerlijke autoriteiten bevindt; doch men vreest algemeen, dat de oproerlingen van het zuiden deze stad zullen aanvallen, zoodra onze troepen haar verlaten.

De keuze van Shameen, als de plaats voor de vreemde factorijen, is door een contract met twee chinezen tot ophooging der standplaats, die thans voor een groot gedeelte onder water staat, gevolgd. De uitvoering van het werk was, tengevolge van den dood van een der aannemers (naar men wil is hij vergiftigd) gestaakt, doch thans weder aangevangen.

De rebellen in het zuiden hebben laatstelijk eenige verliezen geleden en het is te hopen, dat de handel dien ten gevolge zal aanwakkeren; het stond met dezen zeer slap geschapen en er zijn geen dadelijke kenteekenen van verbetering. Eene vriendschappelijke ontvangst der vreemde ministers te Peking zou den handel te Canton doen herleven en den ligten stoot, die daaraan te Shanghae, door den twijfel hieromtrent gegeven is, herstellen.

Van Macao wordt gemeld, dat aldaar, op den 16den Junij, een hevige donderstorm gewoed heeft, die van zwaren regen vergezeld ging. Groote schade is aan de scheepvaart berokkend. De portugesche brik *Mondego* werd door den bliksem getroffen, en zal een nieuwen grooten mast noodig hebben. Vele jonken verongelukten en zonken.

Omtrent Cochin-China was te Manila, volgens schrijven van 30 Junij, een gerucht in omloop, dat de geallieerden gezanten van de zijde der Cochin-Chinezen wachtende waren, om vredesonderhandelingen te openen. Er bestaat echter twijfel, of dit waar is.

SCHEEPSBERIGTEN.

In lading liggende schepen te *Batavia*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Valparaiso*	H. K. Smit		Haager & Schuurman.
〃	〃	Joan	C. La Seur	Samarang	〃
〃	〃	Commercie Compagnie	G. J. Duinker		〃
〃	〃	Rijnbrand	Lange		〃
〃	schip	van Galen	J. R. Smit		Schimmelpenninck & Co.
〃	bark	Generaal Michiels	P. G. Visser		〃
〃	〃	Zaanstroom	R. L. Schaap		〃
〃	〃	Vereeniging	J. de Jongh		〃
〃	brik	St. Michael	L. D. Boswijk		〃
〃	bark	Macao	J. Kroll		〃
〃	〃	E. W. van Dam van Isselt	J. C. Kolm		Landberg, Bescot de Bie & Co.
〃	〃	Louis Meijer	O. Hazewinkel		〃
〃	〃	Amalia Augusta	van Marle		〃
〃	〃	Noord-Braband	H. R. Bok		〃
〃	〃	Ferdinand en Louis*	J. K. de Weerd		Jacometti & Co.
〃	〃	Maleijer	Bok		Busing, Schröder & Co.
〃	〃	Jan Daniel	Hagers	Rotterdam	Metzendorff, Wilmans & Co.
〃	〃	Henriette Wilhelmina*	Bock		van Ommeren, Rueb & Co.
〃	〃	Ida Wilhelmina*	van Wijland	Tagal en Pecalongan	〃
〃	schip	Wilhelmina*	van Dalen		〃
〃	bark	St. Jan*	Lammerts		〃
〃	〃	Doctrina en Amicitia	Straatman		〃
〃	brik	Bulgerstein	Verhagen	Soerabaija	〃
〃	bark	Jannetje*	A. Lupcke	Rotterdam	S. Kopersmit & Co.
〃	schip	Philips van Marnix*	E. van Duijn		〃
〃	〃	Biesbosch*	J. H. Mugge		〃
〃	〃	Vijf Gebroeders	G. J. Teensma		〃
〃	bark	Wilhelmina Lucia*	G. Poolman		〃
〃	〃	Vriendentrouw*	D. Grevelink		〃
〃	〃	Waterloo*	D. Duinker	Macasser	〃
〃	〃	Nicolaas Witsen	B. J. Stoffels		〃
〃	brik	Wilhelmina Elise	M. Priebee		〃
〃	〃	Joan Melchior Kemper	Salm	Soerabaija	Tolson, Hunt & Co.
〃	schip	Phoebus*	de Roever qq		Paine, Stricker & Co.
〃	bark	Antonia Petronella	A. Voorendijk	Nederland	B van Leeuwen & Co.
〃	〃	Regina Maris	Ouwehand		Maclaine, Watson & Co.
〃	schip	Electra*	H. Wegman		〃
〃	〃	Susanna en Elisabeth*	C. Ouwehand		〃
〃	〃	Willem de Eerste	T. J. Niedfeld		J. Cezard & Co.
〃	bark	Bellatrix	A. P. Sandberg		〃
〃	〃	Honingbij	van der Valk		〃
〃	〃	Goede Verwachting*	van Lindonk	Soerabaija	The Borneo C. Limited.
Nederl. Ind.	〃	Oemar Basha*	Said Abdulla	Singapore	B. J. Jacobs.
〃	brik	Fathus Seroer*	Said Alie Bazar	Palembang	〃
〃	〃	Marzoek*	Sech Bagoei	Sumanap via Soerabaija	〃
〃	bark	Faid Alim*	Sech Biljoen	Cheribon	〃
〃	〃	Hawil Hair*	Sech Arfan	Cheribon	Buijs, Jacobsen & Co.
〃	schip	Fathool Moebarak*	Said bin Segaf	Cheribon	〃
〃	bark	Saijool Gair*	Sech Basarahiet	Cheribon	〃
〃	〃	Alrachmanie*	Moh. Sedik		〃
〃	brik	Roodathool Djaina*	Moh. Said		〃
〃	〃	Ocean*	Giam Liangsoeij		〃
〃	bark	Voolkoos Serroer*	Sech Bahasoan		〃
〃	〃	Taip Kween*	Abdul Talip		〃
〃	brik	l'Esperance*	van Entere		Jacometti & Co.
Engelsch	〃	Triton*	R. W. Sharpe	Australie	Martin, Dyce & Co.
〃	bark	Eliza Thornton*	Maxwell	Londen	〃
〃	〃	Gaze Hound*		China	Maclaine, Watson & Co.
〃	〃	Kate*	Grange	Melbourne en New Zeeland	〃
〃	brik	Entreprice*	Heijts	Soerabaija	〃
〃	bark	Victory*	Stephens	Falmouth	〃
〃	〃	Queen Mab*	A. Glendinning	Singapore	Pitcairn, Syme & Co.
〃	〃	Charlotte Ann*	Young		Hunter, Houghton, & Co.
〃	〃	Monarch*	W. Marr		〃
〃	brik	Thames*	J. Bremner		〃
Fransch	schip	La Rose*	Chabanna		Busing, Schröder & Co.
Zweedsch	bark	Swerige*	Reeden		Pandel en Stiehaus.
Noorweger	brik	Favoriten*	Raurien		Metzendorff, Wilmans & Co.
Hamburgsch	bark	Wiedeman*	Kalkgloser		〃
〃	〃	Meteor*	Adam		〃
〃	〃	Johannes*	Bruhn		〃
〃	〃	Esperanza*	M. Johannsen		C. Bahre & G. Kinder.
〃	schoener	Helena*	Voigt		〃
Oldenburgsch	schip	O. Thijen*	Addiks		Busing, Schröder & Co.
Bremer	〃	Shakespere*	Techter		〃

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een*

TWEEDE BIJVOEGSEL behoorende bij den *Java-Bode* van Zaturdag, 30 Julij 1859, No. 61.

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN	DATUM	NAAR
Julij	23	Nederlandsch	Acadia	Greefkes	Batavia	22 Julij	Amsterdam
″	25	″	Krimpenerwaard	J. Speenhoff	Rotterdam	5 April	Batavia
″	—	″	Doctrina en Amicitia	H. Strootman	Amsterdam	20 ″	″
″	—	″	Kaap Hoorn	L. J. Dik	″	21 Maart	″
″	—	Portugeesch	Transport-schip M. de Mello	Kapt. Luit. t/z. Esterez	Lissabon	15 April	Macao
″	—	Amerikaansch	Beatrix	Ragers	Melbourne	26 Junij	Hongkong
″	—	Engelsch	Lord of the Isles	W. Jamieson	Londen	28 April	″
″	—	″	Strathmore	Mâner	″	21 ″	Shanghae
″	—	″	Friar Tack	Darlington	Liverpool	1 Mei	
″	—	″	John Wood	W. Geffry	Singapore	1 Julij	Liverpool
″	—	″	Rouch Brothers	G. Caouch	Glasgow	1 April	Batavia
″	27	″	Earl of Eglinton	Laughton	Hongkong	9 Junij	Londen
″	28	Nederlandsch	Maria Adriana	S. van der Held	Rotterdam	12 April	Batavia
″	—	Amerikaansch	Surprise	Raulett	New-York	8 Mei	Hongkong

Aangekomen schepen te *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGVOERDERS.	VAN		AGENTEN.
Julij	27	Ned. Indisch	brik	Kiem Hegsein	Oeij Bokking	Riouw	11 Julij	Gazagvoeder
″	—	Engelsch	bark	Victory	Stephens	″	27 ″	Pitcairn, Syme & Co.
″	—	Z. M.	stooms.	Samarang .... Luit. t/z. kl.	von Smidt	Samarang	— ″	
″	28	Nederlandsch	bark	Egbert	B. Tormijn	Pamanoekan	25 ″	
″	—	Ned. Indisch	stooms.	Ambon	W. A. J. Kuller	Soerabaija	20 April	W. Cores de Vries.
″	—	″	bark	Doctrina et Amicitia	Straatman	Amsterdam		van Ommeren, Rueb & Co.
″	—	Z. M.	stooms	Soembing				
″	29	Nederlandsch	brik	Whampoa	D. van der Hoff	Indramaijoe	27 Julij	Metsendorff, Wilman & Co.

Vertrokken schepen van *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
Julij	28	Ned. Indisch	stooms.	Koningin der Nederlanden	E. Lewis	Samarang en Soerabaija
″	—	″	bark	Oosterling	J. H. Walter	Macasser via Soerabaija
″	—	Nederlandsch	″	Johanna	H. O. Piccardt	Tagal en Pecalongan
″	—	Fransch	schip	St. Jean	E. Gilbert	Soerabaija
″	29	Nederlandsch	″	Susanne*	E. Vonck	Nederland
″	—	″	bark	Staatsraad Baud	T. de Jong	Soerabaija
″	—	″	″	Factorij	J. Janzen,	″
″	—	Ned. Indisch	brik	Kaliemaas	Said Segaf	Palembang
″	30	″	″	Jeannette Maria	L. G. Danekes	Padang
″	—	″	stooms.	Banda	W. Vogel	Soerabaija
″	—	Nederlandsch	bark	Lammina Elisabeth	A. Gersen	Nederland
″	—	Ned. Indisch	brik	Boesrool Karim	Said Honeman	Banjermassing

Aangekomen schepen te *Samarang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Julij	14	N. I.	brik	Srie Nagara	Intje Kaudar.	Crimoon
″	—	Ned.	bark	Drie Vrienden	Andersson	Banjermass.
″	16	N. I.	stooms.	Oenarang	van Hulsteijn.	Batavia
″	18	″	schoen.	Clipper	Eschauzier	Tagal
″	19	Z. M.	stooms.	Ardjoeno	J. N. Slegt	Banjermass.
″	—	N. I.	″	Samarang Packet	J. F. Scheel	Batavia
″	—	″	bark	Anoear Salim	Said Osman	Pecalongan
″	20	″	″	Sing Lie	Tio Hongkim.	Banjermass.
″	—	″	″	Ellen	F. Wentholt	Batavia
″	—	″	″	Djadal Hair	Sech Babie	Sumanap
″	—	″	stooms.	Palembang	Kuller	Batavia
″	—	″	brik	Nassrie Madjit	Sech Segaf	Sandelhout
″	—	″	bark	Alnoer	Sech Yasin	Batavia
″	21	″	schoen.	Machmood	Hadjie Yasin	″
″	—	Frans.	schip	Vallée de Luz	Lafitte	Cheribon

Vertrokken schepen van *Samarang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR.
Julij	14	N. I.	schoen.	Maria Catharia	E. Oort	Padang
″	15	″	bark	Borneo	Gho Banhok	Riouw
″	—	″	″	Taijip Kwee	Abdul Latip	Batavia
″	17	Ned.	″	Drie Gebroeders	H. Kramer	Macasser
″	—	N. I.	brik	Joesrool Karim	Aboebakar	Sumanap
″	—	″	bark	Fathal Hair	Bahalon	″
″	—	″	″	Jeannette Marie	G. Danekes	Bat. en Pad.
″	19	″	″	Atijatoor Rachman	Bauseer	Kottaringin
″	—	″	stooms.	Oenarang	Hulstijn	Batavia
″	20	″	bark	Cornia	Kamalodin	Passeer
″	—	″	schoen.	Nathar	Ong Kee Kong	Pontianak
″	—	″	bark	Iskandria	Varkevisser	Sumanap
″	—	″	brik	Rachmanie	Marz. Osman.	″
″	—	″	stooms.	Samarang Packet	J. F. Scheel	Batavia
″	—	Z. M.	″	Ardjoeno ....l/t t/z. 1 kl.	J. N. Slegt	Noord-West
″	21	N. I.	″	Pelembang	Kuller	Soerabaija

In lading liggende schepen te *Samarang*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Crinoline	A. K. E. A. Paré		Soesman & Co.
″	″	Maria Adolfina	A. Blom		C. Dammitz & Co.
″	″	Julie Claire	A. van Oosteroom		″
″	″	Drie Vrienden	L. P. Anderson		Mac Neill & Co.
Ned. Ind.	″	Nawan Eljoesoor	J. C. Monteiro	China	Gezagvoerder.
″	″	Anoer Salim	Said Abdulla bin Oemar		″
″	″	Sing Lie	Tio Hong Kim		″
″	″	Bientang Anam	D. J. de Gee	China via Tag	″
″	″	Kasbalhair	Said Moh. Bin Oem. Segaf		″
″	brik	Arie Nagara	Intje Kaudar		″
″	bark	Alnoor	Sech Marzoekie		″
″	″	Nassree Djemboet	Said Bin Achmat Sagaf		″
″	″	Sara Eleonora	D. Schuijmer	Batavia en Cheribon	Dorrepaal & Co.
″	″	Ellen	F. A. P. Wentholt	Pecalongan	B. Kopersmit & Co.
″	″	Al Adenie	Hadjie Hassan		Gezagvoerder.
Fransch	″	Vallée de Luz	G. Lafitte	Frankrijk	Dorrepaal & Co.
Nederl. Ind.	schoener	Machmoed	Hadjie Mohamat IJassin	Passeer	Gezagvoerder.
″	″	Clipper	Eschauzier		″

Aangekomen Schepen te *Soerabaija*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Julij	13	N. I.	stooms.	Macasser	A. G. Bosch	Batavia
″	—	Pruiss.	bark	Der West	J. H. F. Pust	Melbourne
″	14	″	″	Der Nord	E. Lange	″
″	—	Ned.	″	L' Espérance	J. van Entere	Grissee
″	—	N. I.	″	Bima	Bakboet	Batavia
″	15	Ned.	″	Alida Maria	J. de Vries	″
″	—	″	″	China	Luttenberg	Amsterdam
″	16	Zweeds.	″	Torefors	H. Jansen	Batavia
″	17	N. I.	stooms.	Koningin der Nederl.	E. Lewis	″
″	—	Ned.	bark	L' Alitié	Valberg	Passoeroean
″	18	N. I.	″	Carolina	Pa Robia	″
″	—	Ned.	″	Marianne	Gronbeck	Amsterdam
″	19	N. I.	″	Krabbe	Mardam	Passoeroean
″	—	″	″	Venus	Kerto	Balie (Badong)
″	—	″	″	Hing Thaij	Amat	″
″	—	″	stooms.	Ambon	Roseboom	Macassar

Vertrokken Schepen van *Soerabaija*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Julij	14	Eng.	bark	Swan	Th. M. Craig	Balie
″	—	N. I.	″	Fathool Hair	Said Molahailla	Sumanap
″	—	″	″	Soedul Gair	Sech Jubedie	Cher. v. Sum.
″	—	″	″	Fathal Nasar	Sech Sagaf	Pecal. via Sam.
″	15	″	stooms.	Menado	A. Couteron	Timor
″	—	″	bark	Sickanoegrahan	Abdul Soekoer	Balie
″	16	Eng.	stooms.	Buna Burra	W. Baxeij	Batavia
″	—	N. I.	bark	Coquette	J. van Zalingen	Passoeroean
″	17	Eng.	″	Glenorchy	D. Mc. Kinlay	Nederland.
″	19	Z. M.	stooms.	Adm. van Kinsbergen	van Gennep	om de Oost.
″	—	N. I.	bark	Gana Salim	Sech Srafie	Biema
″	—	Ned.	″	L' Amitié	Valberg	Grissee
″	—	″	″	L' Espérancé	S. van Eutere	Batavia
″	20	N. I.	stooms.	Koningin der Nederl.	E. Lewis	″
″	—	″	″	Bima	Bakboet	Grissee
″	—	Ned.	″	Canton	H. J. Tweehuis	Macasser

In lading liggende schepen *te Soerabaija*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	schip	Johannes Hendrikus Ferdinand	Lodewijks		Fraser, Eaton & Co.
″	″	Landbouw	Kleijnenberg		″
Amerikaansch	″	Homer	Ellius		″
Hamburgsch	″	Magdalena	Harwichsen	Nederland	Mathieu, Ebbs, Ruys & Co.
Zweedsch	″	Göteborg	Björk	″	″
Nederl. Ind.	″	Wilhelmina Cox	Deibel	Singapore	″
Pruisisch	″	Nord	E. Lange		″
″	″	West	Pust		″
Zweedsch	″	Toreforrs	Janson	Cowes	″
Nederlandsch	″	Osiris	Kramer	Nederland	Schimmelpenninck & Co.
″	″	Zeenimph	Witsen Elias	″	″
″	″	Acadia	Greefkes	″	″
″	″	Baron van Hardenbroek	Hennij	″	″
″	″	Metalen Kruis	Zuurdeeg	Australie	″
″	″	Gelderland	Crap Hellingman	Nederland	″
″	″	Jacqueline en Elise	Sikkens	Australie	″
″	″	Ary Scheffer	Kunst		J. F. van Leeuwen & Co.
″	″	Willem III	van der Burg		″
″	″	Comm. des Konings v. d. Heim.	van Zanten		″
″	″	Jeannette Agatha	Cleijndert		″
″	″	Cornelia Geertruida	Hoeksma		″
″	″	Prins Maurits	J. J. Bart		B. Kopersmit & Co.
″	″	Aegidia en Paulina	J. K. Veldman		″
″	″	Elisabeth Antoinette	H. A. Besier		″
″	″	Admiraal Tromp	J. van Tubergen	Ned. via Bat.	″
″	″	Neptunus	P. Schuurman	Nederland	″
″	″	Marianne	Gronbeck	Macasser	″
″	″	Henriette Maria	de Boer	Nederland	″
″	″	Minster van Hall	O. de Haas	″	Hill, Broekman & Co.
″	″	Gebroeders Houtman	C. J. Bax		B. J. van Eck & Co.
″	″	Samuel Hendricus	A. G. Bouten		″
″	″	Dorothea Henriette	D. Smith		″
″	″	Ferdinandina Emma	R. A. Tange	Nederland	P. Kervel & Co.
″	″	China	G. G. Luttenberg	Amsterdam	″
Engelsche	″	Northen Light	J. Marshall	Falmouth	Major, Matzen & Co.
Nederlandsch	″	Tagal	Göbel	Nederland	E. ten Brink & Co.

Aangekomen schepen te *Tjilatjap*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Julij	15	Ned.	bark	Regina	J. Lelijvelt	Batavia

Aangekomen schepen te *Wijnkoopsbaai*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Julij	15	Ned.	schip	Aldebaran	Meijboom	Batavia

Aangekomen schepen te *Pasoeroean*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Julij	14	Bal.	schip	Ida	H. Petersen	Balie
″	18	″	brik	El-Ijezer	Said Salim	Sumbawa
″	—	″	schoen.	Coquette	van Zalingen	Soerabaija
″	—	″	kotter	Krabbe	Mardam	Panaroekan

Vertrokken schepen van *Pasoeroean*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Julij	13	N. I.	schoen.	Bella	Jono	Sumanap
″	14	″	″	Carolina	Pa Robija	Soerabaija
″	16	Ned.	schip	l'Amitié	Valberg	Griss. v. Soer.
″	—	Bal.	″	Ida	H. Petersen	Balie
″	18	N. I.	kotter	Krabbe	Mardam	Soerabaija
″	19	″	schoen.	Coquette	van Zalingen	″

Kort Handelsberigt van China.

Hongkong, 5 Julij 1859.

De geheele uitvoer van Thee bedraagt voor dit saisoen (1858-59) 65.536.100 ℔ tegen 77 444.200 ℔ voor 1857–58, en dus eene minderheid van 11.908.100 ℔.

Van Zijde bedraagt de geheele uitvoer 72.584 balen tegen 61.034 in het laatste saisoen, en dus eene vermeerdering van 11.550 balen.

Naar Marseille bedroeg de uitvoer 8.708 balen. De *Singapore* nam ongeveer 1.662 voor Southampton en 66 balen voor Marseille mede.

Naar de Vereenigde-Staten beliep de uitvoer van Thee in dit saisoen 31.216.000 ℔

Kort Handelsberigt der Philippijnsche Eilanden.

Manila, 30 Junij 1859.

Sinds onze laatste opgave heeft slechts weinige verandering in de prijzen paats gegrepen, alhoewel de uitvoer artikelen blijven dalen, met uitzondering van Hennep, naar welk artikel de voorvallen in Europa waarschijnlijk eene levendige vraag zullen doen ontstaan.

De laatste maand bedroegen de uitvoeren: Suiker 116.425 picols; Ruwe Hennep 45.559; Indigo 115 quintal; Gomelastiek 379 picols; Schildpadden 120 katties; Buffelhuiden 696 picols; Koffij 7.593; Manilatouw 1.277; Sapanhout 10.939; Sigaren, 11.084 duizend,.

Hennep. Gedurende de laatste 14 dagen werden 14.000 picols @ $ 4.50 verkocht; een kleine partij Quilot werd @ $ 5 87½ zilver genomen.

Suiker. Gewone soorten 4 $ 75 @ 5 $ 50; Taal 2 $ 87½; Cebu en Iloilo 2 $ 94 @ 3 $; Pangasinan 3 $ @ 3 $ 12½.

Rijst geniet geene vraag; omstreeks 5000 Cavans Pangasinan werden @ 1 $ 99 verkocht.

Koffij slap; 3000 picols ongeveer voorradig.

Huiden goed, er was vraag voor den uitvoer naar China.

Sapanhout. De voorraad werd met 400 picols vermeerderd; normale prijzen 75 cents tot 1 $ 50 naar qualiteit.

Cocosolie. Groote voorraad van Visaijas; prijs 2 $ de jar.

Vrachten. Een weinig beter. Voor Suiker naar Engeland £ 2.10 en 3.10 voor Hennep.

MARKTPRIJZEN.

Te BATAVIA, den 29 Julij 1859.

Arak, *f* 50,— @ *f* 55,—
Koffij, Java, nominaal.
———, Padang, nominaal.
Suiker N°. 16, nominaal.
Rijst, Indramayoe met zakken, geen voorraad.
———, witte Batavia, 1ste kwaliteit, *f* 155,— @ *f* 170,—
———, ″ ″ 2de kwaliteit, *f* 140,— @ *f* 150,—
———, Carga *f* 110,— @ *f* 125,—
Wisselkoers op Holland, pari.
——— Gouvernement, pari.

HANDELSBERIGTEN.

Aan- en Uitvoer te **Batavia** *van den 17 tot en met den 19 Julij 1859.*

Aanvoer.

Van Nederland per Ned. bark *Factorij*, gez. Jansen, agt. Landberg, Bezoet de Bie en co.

2 oxh. wijn, 4 pijp do. *Hunter, Houghton en co.*
16 coll. manufact., 1 do zijden, 27 do. kramerijen, *E. Moormann en co.*
15 coll. ijzerwerk, 1 do. verf, *Metzendorff, Wilmans en co.*
12 coll. beschuit, *Borneo C. Limited.*
400 vs. spijkers, 25 kn. koopmanschappen, *C. Bahre en G. Kinder.*
5 kn. provisien, 1 do hemden, *Jonker en Zuur.*
1 kt. manufact., *Reisz.*
1 kt. boeken, 17 do. papier en boeken, *G. Kolff en co.*
1 kt. boeken, 2 do. enveloppes en boeken, 3 do. schrijfbehoeften, *Lange en co.*
8 kn manufact., 4 bn. laken, 2 kn. kramerijen, *Gumprich en Strauss.*
2 kn. fluweelband, 3 do. manufact, 8 do. slaghoedjes, *Pandel en Stiehaus.*
72 coll. provisien, 25 ps. ger. vleesch, 40 vn. bier, 100 do. boter, 64 ks. kaas, *S. B van Kleeff en co.*
5 vs. draadnagels, 1 kt. glas, 42 bn. zakken, 150 vs. boter, 25 do. spek, *van Ommeren, Rueb en co.*
1 kt. kramerijen, *B. van Leeuwen en co.*
1 kt. boeken, *Busing, Schröder en co.*
51 coll. manufact., 180 vs. spijkers, 2 kn. diversen, *Engelhard en co.*
2 kn. boeken, *H. M. van Dorp.*
2 kn. meubelen, *Morgan, Melbourn en co.*
100 kn. wijn, *Schimmelpenninck en co.*
100 kn. wijn, 17 vn. bier, 200 keld. genever, *John Pryce en co.*
250 keld. genever, 40 vn. bier, *Jacometti en co.*
250 vs. boter, 20 kn. koper, *J. Cezard en co.*
12 vs. boter, *Teijsman,*
3 kn manufact., 280 vs spijkers, *B. Andreas en co.*
1 kt. diversen, *Reynst en Vinju.*
25 bn. garen, 8 kn. gipsbeelden, 200 vs. boter, 100 ks. kaas, 30 pijp. bier, 21 kn. do. 23 coll. touwwerk, 13 kn. wijn, 7 do. papier, *Agenten.*
5 vn. koopmanschappen, *Order.*
4 kn. manufact., 6 bn. do. 20 vn. vleesch, ...
37 kn. spiegels en lijsten, *B. Kopersmit en co.*
kn. manufact, *Fauber.*
100 vs. specie, 50 kn. opium, *N. H. M.*
500 kn. kogels, 25 do. geweren, *Gouvernement.*
50 keld. lijnolie, 150 hammen, 100 vs. haring, *Gezagvoerder.*

Voor Soerabaija.

653 coll. diversen.

Van Melbourn per Amerik. schip *Hussar*, gez. Howland, agt. Maclaine, Watson en co.

215 coll. touwwerk, *Agenten.*

Van Liverpool per Eng. bark *Soenge*, gez. Ruden, agt. Pandel en Stiehaus.

8 bn. manufact., 33 kn. do. 16 coll. do. 100 md. aardewerk, 50 pakk. vilt, 2 zakk. spijkers, 260 vs. do. 51 blikk. koopmanschappen, 200 vs. do. *Adam en co.*
12 vn. ijzer en ijzerwerk enz, 19 kn. do. 1000 ks. zeep, 54 coll. manufact., *C. Bahre en G Kinder.*
5183 stangen ijzer, 1100 pakk. do 449 platen do. 204 md. aardewerk, 20 bn. manufact., 18 kn. do. *Tolson, Hunt en co.*
100 pakk. vilt, 10 zakk. spijkers, 5 coll. manufact., *Morgan, Melbourn en co.*
21 kabels, 5 kettingen, 39 ankers, 2 coll. ijzerwerk, 18 vn. do. *Agenten.*
10 coll. machinerien, 6 kn. koopmanschappen, *Fraser, Eaton en co.*
71 kn. manufact., *E. Moormann en co.*
118 coll. manufact, 86 kn. do. *Burt, Myrtle en co.*
62 coll. manufact, *Busing, Schröder en co.*
1 bl. manufact., 23 kn. diversen, *Gumprich en Strauss.*
129 coll. manufact., *B. van Leeuwen en co.*
10 md., 10 ks., 1 vt. kramerijen en koopmanschappen, *Hunter, Houghton en co.*
18 coll. manufact., *G. Wilson en co.*
20 coll. manufact., ...
25 kn. manufact., *Hartson Brothers.*
17 coll. manufact., *Metzendorff, Wilmans en co.*
55 kn. manufact., *Maclaine, Watson en co.*
20 coll., 10 bn., 6 vn., 1 oxh. diversen, *Borneo C. Limited.*

Van Singapore per Ned. bark *Ida Wilhelmina*, gez. Wijland, agt. van Ommeren, Rueb en co.

240 planken, *Leroux en co.*
2000 planken, 5 bn. zakken, *Joakim.*

Van Amsterdam per Ned. schip *Nicolaas Witsen*, gez. Steffels, agt. B. Kopersmit en co.

1 bl. laken, 141 coll. manufact., *Pandel en Stiehaus.*
56 coll. manufact., *Tolson, Hunt en co.*
1 kt. sigaren, *Vlaming Kiebert.*
42 coll. manufact., 3 kn. diversen, *Dümmler en co.*
121 coll. manufact., 1 do. sloten, *E. Moormann en co.*
10 coll. manufact, 2171 stukk. koopmanschappen, 246 vn. do. 54 coll. do. 1 kt. do. 5 coll. ijzerwerk, 1 do. laantaarns, *Jacometti en co.*
6 vn. ijzerwerk, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
2 kn. kantoorbehoeften, *G. Kolff en co.*
25 kn. manufact., 24 kn. droogerijen, 15 bn zakken, 200 md bier, *Order.*
1 kt. gelakt leder, 25 pakk. garens, 7 kn. medicijnen, *Busing, Schröder en co.*
78 coll. medicijnen, 12 do. dranken en diversen, 3 kn. glas, *Wm. Specht Grijp.*
15 vn. manufact., 26 coll. provisien, 150 ks. kaarsen, 9 coll. ijzerwaren, *Agenten.*
100 ks. theelood, *Tiedeman en van Kerchem.*
30 coll. manufact, *Paine, Stricker en co.*
4 kn provisien, 100 keld. lijnolie, 89 gedr. vruchten, *Haager en Schuurman.*
11 coll. manufact., 19 bn. do, 1 coll. aardewerk, 10 do. provisien, *Engelhard en co.*
10 coll. manufact, *Arnold en Zn.*
3 kn. papier, *de Weerdt, Ruyl en co.*
2 coll. diversen, 8 kn. drukletters, *H. M. van Dorp.*
1 kt. laken, 1 coll. goud en zilverwerk, *van Riet en ter Gouw.*
82 coll. provisien en dranken, *Pahud.*
10 coll. manufact., ...
7 kn. manufact, *Metzendorff, Wilmans en co.*
2 kn. manufact, *B. van Leeuwen en co.*
41 coll. provisien en dranken, *S. B. van Kleeff en co.*
1 kt. geweren, *John Pryce en co.*
2 kn. spiegels, *Walen.*
50 kn. dranken, *T. Crone.*
10 coll. medicijnen, *Göring en co.*
100 vn. centen, 600 vad. kettingen, 372 bn. zakken, 575 coll. gouv. goederen, 1197 do. ijzer, 77 oliph. tanden, 4 kruik kwikzilver, *Gouvernement.*
427 coll. manufact., *N. H. M.*

Uitvoer.

Naar Samarang per N. I. bark *Alnoer*, gez. Sech Sultan bin Achmat Marzoekie.

200 keld. genever, uit entrep. *B. Kopersmit en co.*
100 keld. genever, *Reynst en Vinju.*
6 bn. zakken, 100 kn. wijn, *Busing, Schröder en co.*
80 pic. dadels, *Sech Baoesier.*
24 kn. kammen, 15 pakk, drills, 1 kt. kommetjes, 15 do. madeira, 28 do. brandy, *Koe Kongtjaij.*
50 krandj. aardewerk, 48 ks. blik, 1 do. glaswerk, *Yap Ban.*
9 tafels, 1 bank, 4 knapen, 1 pak kains, *van Slooten, Morgan en co.*
138 ks. dadels, *Sech Moh. Basendiet.*
130 pic. dammer, *Na Kikiot.*
8 pakk zakken, *van Ommeren, Rueb en co.*
4 cod. huiden, 40 pic. tin, 63 do. dammer, *Said Achmat Alas.*
40 ks. kruid, *Adam en co.*

Naar Londen per Eng. schip *John Knox*, gez. Mairo, agt. Martin, Dyce en co.

2842 ps. buffelhuiden, 4541 pic. rijst, 192 do. sagomeel. 50 do. rotting, 40, do. notenmuskaat, 10 do. nagelen. 3 do. foelie, 10 do. rotting, *Borneo C. Limiten.*
5 kn. rariteiten, uit entrep. *W. Cores de Vries.*
2 ks. Jap. porcelein, *Mohr.*

Naar Nederland via Soerabaija per Ned. bark *Eugène*, gez. Bargman, agt. van Ommeren. Rueb en co.

150 hammen, 8 vn. wijn, 100 kn. do. 4 fusten do. 1 kt. klokken, 150/m. steenen *Aan boord gebleven lading van Nederland.*
450 pic. tin, *N. H. M.*

Naar Pecalongan per N. I. bark *Batavia*, gez. Oeij Holian.

2 kn. wijn. 1 do. provisien, 1 do. ijzer, 4 md. min. water, 1 kt. kramerijen. 2 vs. boter, 1 kt. boeken, *van Ommeren, Rueb en co.*
13 pijp. cognac, 5 kn. do. 8 do. vruchten op water, 3 do. vruchten op brandy, 7 do. wijn, 1 vt. do. 1 kt. speelgoed, 2 do. olijven, 10 do. slaolie, 10 vs. boter, *L. Platon en co.*
1 wagen, 74 pakk. papier, 16 ks. brandy, 8 pic. zink, 4 vs. spijkers, *Oeij Fan.*
25 vs. boter, *B. Kopersmit en co.*
¼ pijp. madera, *Metzendorff, Wilmans en co.*
2 kn. cambrics, 1 do. wit katoen, *Sech Moh. Bafadal.*

Aangekomen Passagiers te Batavia,

van den 27 tot met den 29 Julij 1859.

Met de Ned. bark Egbert, Kapt. B. Tormijn, de heer E. [illegible] van Pamanockan.

Met de N. I. stoomb. Ambon, Kapt. W. A. J. Kuller, de [illegible] Z. M. troepen van Soerabaija.

SNELPERSDRUK H. M. VAN DORP [illegible]